

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя
Факультет педагогіки, психології, соціальної роботи та мистецтв
Кафедра педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту

КОВАЛЕНКО ЄВГЕНІЯ ІВАНІВНА:
ПЕДАГОГІНЯ, НАУКОВЕЦЬ
БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Укладачі:
Белкіна Н. І.,
Новгородська Ю. Г.,
Самойленко О. В.

Ніжин-2025

УДК 016:37+378
К 56

Рекомендовано до друку Вченою радою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя
(НДУ ім. М. Гоголя)
Протокол № 9 від 27.02.2025 р.

Рецензенти:

Криловець М.Г., доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Дубровська Л.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту

К 56 Коваленко Євгенія Іванівна: педагогиня, науковець. Бібліографічний показник / уклад.: Н. І. Белкіна, Ю. Г. Новгородська, О. В. Самойленко. 2-е вид., доп. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2025. 90 с.

Видання «Коваленко Євгенія Іванівна: педагогиня, науковець. Бібліографічний показник» присвячено висвітленню життєвого шляху та науково-педагогічної діяльності Коваленко Євгенії Іванівни – кандидати педагогічних наук, професорки кафедри педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, відомого науковця, педагогині-наставниці.

Посібник адресовано педагогічним та науково-педагогічним кадрам, бібліографам, здобувачам та всім, хто цікавиться питаннями загальної педагогіки, історії педагогіки, дидактики і методики початкової (середньої) освіти.

УДК 016:37+378

© Н. І. Белкіна, Ю. Г. Новгородська,
О. В. Самойленко, укладання 2025
© НДУ ім. М. Гоголя, 2025

СЛОВО ПРО ВЧИТЕЛЯ

Євгенія Іванівна Коваленко – кандидатка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Дитинство

Дитинство було опалене війною. Народилася 8 березня 1940 р. в селі Воля-Обшанська Белгорайської гміни Люблінського воєводства (Польща) в селянській родині. На той час Польща була вже захоплена фашистами. Німецьке командування прагнуло примусово завербувати чоловіків у свою армію, тому більшість з них, у тому числі й батько Євгенії Іванівни Сікора Іван Іванович, пішли в ліси і з часом об'єдналися в партизанські загони, чинили опір загарбникам. У 1943 році батько загинув у бою з німцями. Фашисти мстилися за дії партизанів і одного березневого ранку спалили село, а всіх людей погнали на розстріл до рову за селом, і лише заступництво одного з поляків, що в останні хвилини привіз дозвіл забрати цих людей під свою опіку, врятувало жителів від трагедії.

Після звільнення Польщі, родина в числі інших українських сімей була переселена в Україну. Сім'ю Сікор було направлено в село Грушівка Ново-Василівського (нині Токмацького) району Запорізької області. Мати Євдокія Семенівна була неписьменною, ростила чотирьох дітей: меншій було 3 роки, а старшому – 8 років. Трудове життя Євгенії Сікори розпочалося ще до навчання в школі, коли її, шестирічну дівчинку, ранньою весною взяла до себе рідна тітка випасати гусей. Так, впродовж чотирьох років вона разом з навчанням мусила працювати.

Незважаючи на тяжку працю повоєнних років, селянки пізніми вечорами при каганцях (у хатах не було ні радіо, ні електрики) з ініціативи вчительки Карпової Олени Кирилівни часто збиралися в сім'ї тітки (в неї була велика світлиця), щоб поспілкуватися, поспівати пісень та послухати твори української класики (Нечуя-Левицького, Франка, Лесі Українки та ін.), які читала вчителька. Дівчинці Олена Кирилівна здавалася ідеальною людиною, яку прагнула наслідувати, і вже тоді для себе вирішила, що, коли виросте, обов'язково стане вчителькою.

Професійне зростання

Після закінчення з похвальною грамотою Грушівської семирічки Євгенія Сікора вступає у 1954 році до Гуляйпільського педучилища, яке через рік було переведено в м. Нікополь і об'єднано з Нікопольським (Дніпропетровська обл.).

Відмінне навчання студентка активно поєднує з громадською роботою: член комітету комсомолу училища, редактор стінгазети. За сумлінне навчання й активність у громадській роботі Нікопольський міськком комсомолу направляє її у складі делегації Дніпропетровської області для участі у VI Всесвітньому фестивалі молоді і студентів у Москві в 1957 році.

У 1958 році Євгенія Сікора з відзнакою закінчує Нікопольське педагогічне училище. Їй пропонують обійняти посаду третього секретаря міському комсомолу в Нікополі, проте дитяча мрія стати сільською вчителькою не покидає її. Із 1958 року Євгенія Іванівна починає працювати вчителькою початкових класів у Семенівській школі, а згодом (1959 р.) в Костянтинівській восьмирічній школі Мелітопольського району Запорізької області. До роботи ставилася творчо, хоча відчувала, що їй бракує знань з педагогіки і психології. Коли в Запорізькому педагогічному інституті у 1960 році відкрився педагогічний факультет, що готував викладачів педагогіки і психології педагогічних училищ і методистів з дошкільного виховання, вона, маючи диплом з відзнакою і дворічний стаж роботи сільської вчительки, без труднощів вступає на навчання на цю спеціальність.

За період навчання в інституті особливий інтерес для неї становили дисципліни психолого-педагогічного циклу, зокрема проблеми розвитку особистості, становлення і розвиток різних дидактичних та виховних систем, педагогічна спадщина видатних вітчизняних і зарубіжних педагогів. Факультет проходив становлення разом з викладачами й студентами. Значний вплив на формування наукових інтересів Євгенії Іванівни мали визнані сьогодні в Україні науковці: академік, доктор педагогічних наук, професор Богуш Алла Михайлівна, доценти, кандидати наук Голєва Зоя Василівна, Котляр Володимир Пилипович, Білоусова Зінаїда Василівна, Іванова Олена Кирилівна. На третьому курсі під керівництвом доцента О.К. Іванової Євгенія Сікора виконує свою першу наукову роботу на тему: «Дидактичні ігри як засіб творчого розвитку старших дошкільників», виступає з доповіддю на студентській науково-практичній конференції. Відмінниця навчання, вона бере активну участь у житті групи, курсу, факультету та інституту в цілому, будучи обраною комсоргом групи, секретарем комсомольського бюро факультету, членом, а згодом заступником і секретарем комітету комсомолу інституту. З третього курсу Євгенія Іванівна – Ленінський стипендіат інституту.

Після закінчення Запорізького педагогічного інституту (1964) обдарований випускниці ректорат пропонує посаду асистента кафедри дошкільної педагогіки, а згодом – асистента кафедри педагогіки. Завідував кафедрою доцент Пуха Іван Васильович, випускник Ніжинського педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя (1944) і саме він відіграв значну роль у науковому становленні Євгенії Іванівни. Науковець прищепив їй глибокий інтерес до історико-педагогічних досліджень. Під його керівництвом були зроблені перші кроки в підготовці наукових тез, статей для участі у Всесоюзних та Всеукраїнських науково-практичних конференціях (Запоріжжя, Ужгород, Мінськ).

На кафедрі Євгенії Іванівни одразу запропонували читати курс історії педагогіки на випускному курсі педагогічного факультету: лекції, семінари. Для вчорашньої студентки це був певний тест на зрілість. Вона його успішно пройшла: студенти серйозно сприйняли молоду викладачку й надзвичайно сумлінно ставилися до занять, а на іспиті виявили високу якість знань з навчальної дисципліни.

Під час навчання в інституті Євгенія Іванівна зустріла своє кохання. У серпні 1964 року вона одружується з Володимиром Опанасовичем Коваленком, на той час студентом третього курсу факультету іноземних мов. Народження першої доньки (1965), а згодом закордонне відрядження чоловіка на роботу в ОАР (Єгипет) (1966-1970) перервало педагогічну діяльність. У Єгипті Євгенія Іванівна досліджувала розвиток освіти в ОАР, займалася значною громадсько-культурною роботою серед спеціалістів з Радянського Союзу, за що неодноразово нагороджувалася Почесними Грамотами Посольства СРСР в ОАР.

У 1970 році, повернувшись на батьківщину, Коваленко Є. І. працювала викладачем кафедри педагогіки, паралельно обіймала посаду заступника секретаря парткому Запорізького педагогічного інституту. Одночасно вона прикріпилася пошукачем до кафедри педагогіки Київського державного педагогічного інституту ім. М. Горького (нині Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова), згодом визначилася з темою кандидатської дисертації: «Становлення та розвиток народної освіти в ОАР», склала на «відмінно» всі кандидатські іспити. Старанно і наполегливо працювала під науковим керівництвом професора Смаля Василя Захаровича. У 1972 році вступила до аспірантури. Проте тему довелося змінити, оскільки в Координаційній Раді СРСР така тема вже була закоординована і

практично виконана. Зацікавила тема: «Педагогічна діяльність і погляди Януша Корчака», але в ЦК КПУ ця тема була під забороною. Оскільки Євгенію Іванівну як викладача вищої школи цікавив зарубіжний досвід, вона взялася за дослідження проблем дидактики і успішно виконала та захистила кандидатську дисертацію на тему: «Проблеми активізації пізнавальної діяльності студентів в педагогіці вищої школи Польської Народної Республіки» (січень 1976). Згодом, на сторінках педагогічних фахових видань (журналів «Радянська школа», «Проблеми вищої школи» та ін.) з'явилися її наукові статті. Навчання в аспірантурі практично завершило професійне становлення Євгенії Іванівни. Цьому сприяло спілкування з науковими авторитетами: В. З. Смалем, С. А. Литвиновим, молодими викладачами кафедри, а нині світилами педагогічної науки України: В. І. Бондарем, О. Г. Морозом, І. І. Шкурком, Г. Д. Панченком, Л. С. Бондар та ін., кропітка самотійна робота над поглибленням свого науково-теоретичного рівня, робота в наукових і науково-педагогічних бібліотеках України, науковій бібліотеці Ягелонського університету (Краків, Польща) та бібліотеці Київського педагогічного інституту ім. М. Горького. За цей час Є. І. Коваленко змогла зібрати й власну педагогічну бібліотеку, яка включала декілька сотень книг із педагогіки, історії педагогіки та психології.

Науково-педагогічна діяльність

У науково-педагогічній діяльності Коваленко Євгенії Іванівни простежується два періоди: запорізький і ніжинський.

Запорізький період (1975–1987 рр.)

Після захисту кандидатської дисертації завідувач кафедри педагогіки середньої та вищої школи Київського університету імені Т. Г. Шевченка доктор педагогічних наук, професор А. М. Алексюк, який був офіційним опонентом на захисті і дав високу оцінку виконаній роботі, запропонував Євгенії Іванівні роботу на своїй кафедрі. Проте вона відмовилася, мотивуючи тим, що має цільове направлення Запорізького педагогічного інституту і повинна туди повернутися, хоча в Міністерстві народної освіти України надавали аспірантам вибір самотійно вирішувати місце свого подальшого працевлаштування.

Роботу в Запорізькому педагогічному інституті Є. І. Коваленко розпочала з 16 жовтня 1975 року, згідно направлення Міністерства освіти на посаді викладача

кафедри педагогіки, викладача (09 грудня 1972 р.) і старшого викладача (20 березня, 1976 р.) кафедри дошкільної педагогіки і психології. А вже з 14 вересня 1976 року була обрана та призначена деканом педагогічного факультету, а також в.о. доцента кафедри дошкільної педагогіки і психології. Маючи ґрунтовну теоретичну підготовку, Євгенія Іванівна розробляла і читала студентам факультету курси загальної педагогіки та історії педагогіки, керувала підготовкою курсових та дипломних робіт, практикою студентів у дошкільних закладах та педагогічних училищах. Вона об'єднувала зусилля викладачів факультету для підготовки колективних наукових та науково-методичних праць і навчальних посібників: «Активізація творчої активності дошкільників», «Сюжетно-рольові ігри дошкільників», «Ігри та ігрові вправи з шестирічками» (авт. кол., заг. ред. Є. І. Коваленко), методичні рекомендації для студентів з історії педагогіки та педагогіки тощо. Під її керівництвом факультет постійно виборював призові місця у змаганні між факультетами інституту. Робота Є. І. Коваленко як викладача, науковця, керівника високо оцінювалася ректоратом, Міністерством народної освіти: за сумлінну працю вона неодноразово нагороджувалася почесними грамотами інституту, Міністерства народної освіти України, знаком Міністерства народної освіти України «Переможець соціалістичного змагання», Грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1980).

У 1981 році Євгенії Іванівні було присвоєно вчене звання доцента.

У цей період відбулася ще одна приємна подія в житті Є. І. Коваленко – народження доньки Наталії (1978).

На посаду декана Євгенія Іванівна була переобрана 21 лютого 1980 року, тому обіймала цю посаду впродовж десяти років, до реорганізації інституту в університет і переведення педагогічного факультету в Бердянськ. Кадровою політикою на той час займався виключно обком партії і Є. І. Коваленко було запропоновано виїхати з факультетом до Бердянська. Тільки тому, що вона не погодилася з цією пропозицією, обком відмовив їй у наданні можливості працювати доцентом кафедри педагогіки Запорізького університету, мотивуючи тим, що відбулося значне скорочення і немає вакансій на цій кафедрі. Ректор новоствореного Запорізького університету проф. В.О. Толок високо цінував ділові якості Євгенії Іванівни як викладача, науковця і організатора, тому прагнув утримати її в університеті і запропонував, погодивши це з міністерством, посаду доцента

кафедри історії СРСР та УРСР і завідувача підготовчим відділенням (01 липня 1985 р.). Упродовж року Є. І. Коваленко обіймала ці посади, а з 01 липня 1986 року була переведена в науково-дослідний сектор університету на посаду старшого наукового співробітника і займається науковою роботою під керівництвом проф. Є. М. Павлютенкова та за сумісництвом працювала вчителем етики та психології сімейного життя середніх шкіл (01 вересня 1986 р.). Вона досліджувала наукові проблеми, пов'язані з професійною орієнтацією на робітничі професії машинобудівного та будівельного профілю, самостійно керувала госпдогвірною темою «Система професійної орієнтації у середньому профтехучилищі». У грудні 1987 року ректор університету проф. В. О. Толок запропонував Євгенії Іванівні створити й очолити науково-дослідну лабораторію з проблем вищої школи, проте в цей час вона вже подала документи і пройшла за конкурсом на посаду доцента кафедри педагогіки в Ніжинський державний педагогічний інститут ім. М. В. Гоголя.

Ніжинський період (з 1988 до 2021 рр.)

Є. І. Коваленко: три десятиліття на чолі кафедри педагогіки

Євгенія Іванівна Коваленко розпочала свою діяльність у Ніжинському державному педагогічному інституті ім. Н. В. Гоголя 2 січня 1988 року, обійнявши посаду доцента кафедри педагогіки. Уже через кілька місяців її професіоналізм, науковий потенціал і педагогічний талант високо оцінив ректор інституту професор Ф. С. Арват, який запропонував їй очолити кафедру. У серпні того ж року Рада інституту затвердила її на посаді завідувачки. У 1995 році Є. І. Коваленко призначено на посаду професора кафедри педагогіки.

Очоливши кафедру, Євгенія Іванівна спрямувала свої зусилля на її розвиток: активізацію наукових досліджень у галузі педагогіки, модернізацію освітнього процесу, впровадження інноваційних методик підготовки майбутніх педагогів. Завдяки її ініціативам кафедра стала одним із провідних центрів підготовки педагогічних кадрів, здобувши визнання як в інституті, так і в науково-освітньому просторі України. Із 1995 року Є. І. Коваленко була членом науково-методичної комісії з питань виховання дітей та учнівської молоді Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, здійснювала експертне рецензування навчально-методичної літератури для загальноосвітньої школи, позашкільних закладів, педучилищ, педагогічних вузів.

У 1996 р. професоркою Є. І. Коваленко засновано збірник наукових праць «Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки», редактором якої вона була впродовж 25 років. За її редакцією видано понад 120 збірників, які включено до фахових видань категорії В з педагогіки України. На сьогодні збірник наукових праць «Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)» є фаховим виданням (категорія «Б») на підставі наказу МОН України № 157 від 09.02.2021 року з педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки).

Багаторічну плідну науково-педагогічну діяльність Є. І. Коваленко було відзначено рішенням Атестаційної колегії МОН України від 13 листопада 2003 року, яким їй присвоєно вчене звання професора.

Упродовж всього терміну науково-педагогічної діяльності Євгенії Іванівни у Ніжинській вищій школі, заклад зазнав масштабних трансформацій: у 1998 році інститут реорганізовано у Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя, а у 2004 році він отримав сучасну назву – Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. Незважаючи на ці зміни, Є. І. Коваленко залишалася незмінним лідером кафедри, поєднуючи викладацьку та наукову діяльність зі стратегічним управлінням. Під її керівництвом кафедра педагогіки не лише зберегла стабільність, а й динамічно розвивалася. Колектив кафедри працював над розширенням напрямів наукових досліджень, удосконаленням організаційно-методичної та навчально-виховної діяльності, поглибленням методологічних засад педагогічної науки та вдосконаленням системи підготовки майбутніх учителів нового покоління. Активна наукова діяльність сприяла підвищенню якості освітнього процесу та підготовці конкурентоспроможних фахівців. Євгенія Іванівна очолювала кафедру педагогіки понад 30 років – до 30 червня 2021 року – зробила вагомий внесок у розвиток педагогічної науки, в удосконалення підготовки педагогічних кадрів, їй вдалося згуртувати колектив та утвердити авторитет кафедри. Завдяки відданості професії, завідувачки, професорки Є. І. Коваленко, кафедра педагогіки стала потужним науково-методичним осередком і здобула високе визнання серед педагогічної спільноти України та за кордоном.

Викладачами кафедри під її керівництвом проводилася велика робота з підготовки навчально-методичної літератури: понад 20 навчально-методичних і

навчальних посібників з грифом МОН України: «Родинно-сімейна енциклопедія» (за ред. акад. Ф. С. Арвата, проф. П. М. Щербаня, проф. Є. І. Коваленко), «Довідник класного керівника», «Методика роботи в літньому оздоровчому таборі», «Орієнтовний зміст виховання в національній школі», «Культура спілкування», «Екологічне виховання учнів», «Енциклопедія батьківства: посібник із сімейного виховання» та ін.

Вагоме значення для сучасності належить монографіям, які були видані Є. І. Коваленко: Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернігівська область [Текст] : монографія / Адруг А. К. та ін.; редкол.: Носко М. О. та ін. ; Нац. акад. пед. наук України, Асоц. ректорів пед. ун-тів Європи, Ін-т вищ. освіти. Київ : Знання України, 2012. 419 с. *Praca socialna z kryzoweі rodziny*. Хелм (Польща)-Ніжин(Україна). 2016 (у співавтор, кол. Монографія). Розділ: Соціально-педагогічні аспекти роботи з кризовою сім'єю; *Aktualne problemy społeczne w ukraińskich I polskich realiach, tendencjach, perspektywach*: колективна монографія / Г. Бейгер, С. Борисюк, О. Лісовець. Ніжин, НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 295 с. Розділ: Ідеї соціалізації особистості дитини у науково-педагогічній спадщині Софії Русової; *Aktualne problemy społeczne Ukrainy i Polski. Aspekt socjopedagogiczny*: колективна монографія / За ред. Н. Bejger, О. Lisovets, S. Borysiuk. Niżyn: NPU ім. М. Gogola, 2019. 296 s. Розділ: Учніське самоврядування як фактор розвитку соціальної активності учнів та ін.

Особливе місце в наукових інтересах Євгенії Іванівни займало вивчення спадщини Софії Русової, яка стала предметом дослідження під її науковим керівництвом двох кандидатських дисертацій, присвячені спадщині С. Русової. Разом із своїми учнями нею упорядковано і видано у 4-х книгах «Вибрані педагогічні твори» Софії Русової, за її редакцією у співавторстві з І.М. Пінчук видана монографія «Освітня діяльність і педагогічні погляди С. Русової» (Ніжин, 1998), опубліковано матеріали Всеукраїнських педагогічних читань, присвячених Софії Русовій (у 4-х частинах), близько десяти статей у наукових журналах і збірниках.

Значну роль Є. І. Коваленко приділяла дослідженню проблеми формування творчої особистості в педагогічній думці України. Різним аспектам цієї проблеми присвячено понад 60 її публікацій. До розробки шляхів формування творчості учнів у різних видах діяльності Євгенія Іванівна залучала здобувачів шляхом підготовки

ними курсових, дипломних і магістерських робіт. За її редакцією і в співавторстві підготовлені навчально-методичні праці: Методичні рекомендації з організації позакласної роботи з математики у 5-9 класах загальноосвітньої школи. НДП, 1989 (Співавт. В. Г. Опанасенко, Н. Г. Кавязіна); Методичні рекомендації з позакласної роботи з географії у 5-10 класах Київ: Укрвузполіграф, 1992 (співавтори Л. О. Мартиненко, М. Г. Криловець); Ігри на уроках історії: Методичний посібник. Ніжин : НДУ, 2005. 6,3 др. арк.) (спільно з Н. Г. Кравченко, О. А. Лавриненко). Цікава математика: Методичний посібник для студентів-практикантів. Ніжин : НДУ, 2003. 9,2 др. арк (з І. П. Краснобокою, Н. І. Яковець та ін.); Позакласна робота з математики: Методичний посібник. Ніжин : НДУ, 2007. 4,2 др. арк. (з О. В. Опанасенко, Н. І. Немерицькою).

До наукових розвідок Євгенії Іванівни, які заслуговують уваги сучасних науковців, належать її навчальні та навчально-методичні посібники: Класний керівник: пошук інновацій» : навч.-метод. посіб./ уклад. В. М. Солова, заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. 652 с.; Виховні аспекти педагогічної діяльності у сучасній школі: навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, В. В. Ковнер, О. С. Філоненко; за ред. Є. І. Коваленко. 3-тє вид., перер. та доп. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 160 с.; Табір з денним перебуванням: виховання і відпочинок : навч. посіб. / Дубровська Л. О., Дубровський В. Л., Філоненко О. С. Загальна редакція Є. І. Коваленко. Ніжин, НДУ, 2016. 134 с.; Початкова школа та студент-практикант: навч.-метод. посіб. / уклад. Є. І. Коваленко Л. О. Дубровська, Н. В. Білоусова, Т. В. Гордієнко, В. Л. Дубровський, О. С. Філоненко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 138 с.; Життєва економіка: перші кроки. Навчально-методичний посібник для вчителів початкової школи. Загальна ред. Коваленко Є. І. Ніжин, 2018. Вид. Лисенко М. М. 670 с. (у співав.); Формування соціальної активності учнів» : навч.-метод. посіб. для вчителів ЗЗСО Ніжин, НДУ. 2019. 190 с. (у співавторстві).

Із 2003 році Коваленко Євгенія Іванівна брала активну участь у наукових проектах АПН України: член редакційної колегії і автор 189 статей наукового видання АПН України «Педагогічний словник» (Київ, 2001) та автором 26 статей у науковому виданні АПН України «Енциклопедія освіти». Упродовж усього періоду роботи в Ніжині Є. І. Коваленко здійснювала наукове керівництво аспірантами і

здобувачами. 19 аспірантів за її науковим керівництвом захистили кандидатські дисертації.

Сьогодні вже можна говорити про наукову школу професора Є. І. Коваленко. Вона здійснювала наукове керівництво комплексною темою кафедри «Розвиток школи і педагогічної науки в Україні в XIX–XX ст.». Викладачі та аспіранти досліджували різні аспекти розвитку педагогіки України, педагогічну спадщину С. Ф. Русової, М. І. Демкова, О. Ф. Музиченка, І. Я. Франка, Г. Г. Ващенко, В. О. Сухомлинського та ін.

Із 1995 року Є. І. Коваленко була членом науково-методичної комісії з питань виховання дітей та учнівської молоді Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, здійснювала експертне рецензування навчально-методичної літератури для загальноосвітньої школи, позашкільних закладів, педучилищ, педагогічних вузів.

З 2001 до 2006 року Є. І. Коваленко – була відповідальним виконавцем держбюджетних тем: «Модель ступеневої підготовки педагогічних кадрів» та «Зміст і технології підготовки педагогічних кадрів в умовах педагогічного університету».

Євгенія Іванівна протягом 22 років була редактором фахового збірника Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). За її редакцією вийшло в світ понад 120 збірників, які включено до фахових видань ВАК України.

Євгенія Іванівна працювала у складі робочої групи Міністерства освіти і науки України з підготовки проекту Закону України «Про виховання дітей та молоді». Протягом 2008 року брала участь у складі робочої групи МОН України у розробці психолого-педагогічної складової галузевих стандартів вищої педагогічної освіти України; була членкинею президії Асоціації істориків педагогіки України й Асоціації Василя Сухомлинського.

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність» МОН України, що регламентують наукову діяльність, в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя започатковано щорічне проведення Конкурсу на звання «Науковець року Університету». Конкурс проводиться з метою виявлення та підтримки наукових та

науково-педагогічних працівників, які активно і результативно займаються науковою діяльністю, активізації цієї діяльності, а також сприяння оновленню пріоритетних напрямів наукових досліджень у природничих та гуманітарних галузях. Професор Є. І. Коваленко неодноразово виборювала призові місця у Конкурсі серед викладачів університету «Кращий науковець року»: 1997 р. – перше місце; 1999 р. – третє; 2001 р. – третє; 2004 р. – друге; 2006 р. – третє; 2007 р. – друге; 2008 р. – друге, 2011 р. – третє.

Коваленко Є. І. лауреат премії Георгія Вороного (2014); стипендіат Президента України (2015; 2021).

Сумлінна праця Євгенії Іванівни відзначена нагородами: медаллю «Ветеран праці» (1989); нагрудними знаками «Відмінник освіти УРСР» (1990), знаком МОН України Петра Могили «За наукові досягнення» (2007); медаллю «К. Д. Ушинський» (2017), медаллю «Заслужений працівник Ніжинської вищої школи» (2018), медаллю «Володимир Мономах» (2020). Вона неодноразово нагороджувалася: Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України (1980); Почесною Грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом» (2003); Почесними грамотами АПН України та Міністерства освіти і науки України (1995, 1998, 2002); Почесними грамотами Чернігівської обласної державної адміністрації, ректорату університету.

Сьогодні учні Є. І. Коваленко гідно примножують професійні та наукові здобутки свого педагога-наставника. Про це свідчать їхні професійні успіхи.

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ЄВГЕНІЇ КОВАЛЕНКО

8 березня 1940 р. – у селі Воля Обшанська Белгорайської гміни Люблінського воєводства (Польща) народилася Сікора Євгенія Іванівна.

1947–1954 – навчання в сільській семирічній школі.

1954-1958 – навчання в Нікопольському педагогічному училищі, за спеціальністю «Початкова освіта», яке закінчила з відзнакою.

23.07.1958 – учителька 1-4 класів Семенівської початкової школи.

15.08.1959 – учителька 1-4 класів Костянтинівської восьмирічної школи Мелітопольського району Запорізької області.

01.09.1960–03.07.1964 – студентка педагогічного факультету, спеціальності «Педагогіка і психологія дошкільної освіти» Запорізького педагогічного інституту. Отримала кваліфікацію «Викладач дошкільної педагогіки та дитячої психології педагогічного училища, методист з дошкільного виховання».

17.08.1964–16.09.1964 – асистентка кафедри дошкільної педагогіки Запорізького педагогічного інституту.

16.09.1964–11.06.1966 – асистентка кафедри педагогіки Запорізького педагогічного інституту.

1966–1970 – відрядження в Єгипет, дослідження розвитку освіти в ОАР.

01.09.1970 – старша лаборантка кафедри педагогіки Запорізького педагогічного інституту.

14.10.1970–16.10.1972 – викладачка кафедри педагогіки Запорізького педагогічного інституту.

16.10.1972–16.10.1975 – навчання в аспірантурі Київського державного педагогічного інституту імені А.М. Горького.

16.10.1975 – викладачка кафедри педагогіки Запорізького педагогічного інституту.

09.12.1975 – викладачка кафедри дошкільної педагогіки і психології Запорізького педагогічного інституту.

1976 захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.01 загальна педагогіка та історія педагогіки з теми: «Проблеми активізації пізнавальної активності студентів у педагогіці вищої школи Польської народної республіки».

30.03.1976 – старша викладачка кафедри дошкільної педагогіки і психології Запорізького педагогічного інституту.

14.09.1976–30.06.1985 декан педагогічного факультету Запорізького педагогічного інституту.

18.03.1981 – присвоєно вчене звання доцента (Атестат доцента ДЦ № 042999 від 18.03.1981 р.)

01.11.1975–30.06.1985 – викладачка кафедри дошкільної педагогіки, декан педагогічного факультету Запорізького педагогічного інституту.

01.07.1985–30.06.1986 – доцент кафедри історії СРСР і УРСР, завідувачка підготовчим відділенням.

16.08.85 р. Запорізький педагогічний інститут реорганізовано на Запорізький державний університет.

01.07.1986–31.12.1987 – старший науковий співробітник Науково-дослідного сектору Запорізького державного університету.

01.09.1986–31.12.1987 – учитель етики та психології сімейного життя середніх шкіл № 2, № 15, № 76, м. Запоріжжя (за сумісництвом).

01.01.1988–01.09.1988 – за згодою між керівниками Запорізького державного університету та Ніжинського державного педагогічного інституту імені Миколи Гоголя переведена на посаду доцент кафедри педагогіки Ніжинського державного педінституту імені Миколи Гоголя.

01.09.1988 – завідувачка кафедри педагогіки Ніжинського державного педагогічного інституту імені Миколи Гоголя.

01.09.1995 – на посаді професора кафедри педагогіки Ніжинського державного педагогічного інституту імені Миколи Гоголя (у 1998 році реорганізовано на Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя).

01.11.1998 – завідувачка кафедри педагогіки Ніжинського державного педагогічного університету імені Миколи Гоголя

23.12.2003 – присвоєно вчене звання професора (Атестат професора ПР № 002516 від 23 грудня 2003 р.)

2004 – Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя реорганізовано на Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

01.12.2004 – завідувачка кафедри педагогіки, професор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

16.04.2007–01.09.2009 – завідувачка кафедри загальної та соціальної педагогіки та соціальної роботи професор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

01.09.2009–03.12.2019 – завідувачка кафедри педагогіки та педагогічної майстерності, професор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (з 2011 року – кафедра педагогіки; з 2018 року – кафедра педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту)

2014 – Голова журі Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» у номінації «Директор школи»

03.12.2019–30.06.2021 – професор кафедри педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

НАГОРОДИ ТА ВІДЗНАКИ

1980 – Почесна Грамота Президії Верховної Ради Української РСР

1989 – медаль «Ветеран праці»

1990 – нагрудний знак «Відмінник освіти УРСР»

1995 – Почесна грамота Міністерства освіти і науки України

1998 – Почесна грамота Міністерства освіти і науки України

2002 – Почесна грамота Міністерства освіти і науки України

2003 – Почесна Грамота Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом»

2007 – знак Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення»

2010 – Почесна грамота Чернігівської обласної державної адміністрації

2014 – Лауреат премії Георгія Вороного

2015 – стипендіат Президента України

2017 – медаль «К.Д. Ушинський»

2017 – медаль «Заслужений працівник Ніжинської вищої школи»

2020 – стипендіат Президента України

2020 – медаль НАПН України «Володимир Мономах»

УЧАСТЬ У РОБОТІ МЕТОДИЧНИХ РАД МОН УКРАЇНИ, КЕРІВНИЦТВО НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ РОБОТОЮ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

2007–2020 рр. – робота у складі комісії з інноваційної та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання і розвитку дітей і учнівської молоді Науково-методичної ради з питань освіти МОН України.

2010–2016 рр. – керівництво дослідно-експериментальною роботою всеукраїнського рівня Ніжинського ліцею з теми: «Система профільного навчання як засіб формування соціально компетентної особистості випускника ліцею»

2017–2019 рр. – керівництво дослідно-експериментальною роботою на базі Ніжинського ліцею з проблеми впровадження STEM–освіти.

2016–2017 рр. – науковий керівник науково-дослідної роботи Шаповалівської ЗОШ I-III ступенів Борзнянського району Чернігівської області за темою «Впровадження концепції національної освіти С.Ф. Русової у навчально-виховний процес».

2019–2020 рр. – науковий консультант дослідно-експериментальної роботи Всеукраїнського рівня Ніжинської гімназії № 3 на тему: «Створення освітньо-інформаційного простору для формування соціально активної та професійно зорієнтованої особистості»

**НАУКОВІ ЗІБРАННЯ, ЯКІ ПРОВОДИЛИСЯ В НІЖИНЬСЬКОМУ
ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
ПІД КЕРІВНИЦТВОМ Є. І. КОВАЛЕНКО**

Всеукраїнська науково-практична конференція «Розвиток школи і педагогічної науки на Україні» (Ніжин, 1989 р.);

Міжвузівська науково-практична конференція «Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителя в умовах перебудови вищої і середньої школи» (Ніжин, 1990 р.).

Республіканська науково-практична конференція «Вдосконалення роботи по орієнтації молоді на педагогічні професії» (Ніжин, 1991 р.).

Всеукраїнська науково-практична конференція «Соціалізація особистості як проблема національної освіти» (Ніжин, 1993 р.).

Всеукраїнські педагогічні читання, присвячені 140-річчю з дня народження С. Ф. Русової. «Проблема національного виховання у спадщині С. Русової» Ніжинський державний пед. університет імені М. Гоголя, Чернігівський обласний інститут підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників освіти (Ніжин-Чернігів, 1996 р.).

Міжнародна науково-практична конференція «Освіта і виховання в Польщі і Україні» (Ніжин, 20–22 травня 1998 р.).

Всеукраїнська науково-методична конференція «Сучасні педагогічні технології у вищих педагогічних закладах освіти» (Ніжин, 2001 р.).

Всеукраїнська науково-практична конференція «Професіоналізм педагогічних кадрів: сучасні підходи, концепції, досвід» (Ніжин, 19–20 вересня, 2002 р.).

Міжвузівська студентська науково-практична конференція В. О. Сухомлинський – видатний педагог-гуманіст ХХ століття (Ніжин, 29 квітня 2004 р.)

I Міжнародна науково-практична конференція «Інновації у вищій освіті» (Київ-Ніжин, 21–22 вересня 2004 р.)

II Міжнародна науково-практична конференція «Інновації у вищій освіті» (Київ-Ніжин, 22–23 грудня 2005 р.)

III Міжнародна науково-практична конференція «Інновації у вищій освіті» (Київ-Ніжин, 24–25 жовтня 2007 р.)

Науково-практична конференція «Актуальні проблеми формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді» (Ніжин, 14–16 листопада 2007 р.).

Всеукраїнська науково-практична конференція «Видатні педагоги ХІХ ст. про виховання «нової людини» (М. Демков, М. Корф, К. Ушинський, М. Пирогов, С. Русова, М. Костомаров, М. Драгоманов та ін.)», АПН України, Інститут педагогіки, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, (Ніжин, 6–7 жовтня 2009 р.).

Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми вітчизняної порівняльної педагогіки за умов Євроінтеграційних процесів», Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Ніжин, 2010 р.)

Всеукраїнська науково-практична конференція «Педагогічна спадщина Софії Русової в контексті сучасності», Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Ніжин, 30–31 березня 2011 р.)

Регіональна науково-практична конференція «Компетентнісний підхід до організації навчально-виховної роботи в закладах освіти: проблеми, досвід, перспективи», Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Ніжин, грудень, 2011 р.)

Всеукраїнська науково-практична конференція «Педагогічна спадщина Софії Русової в контексті сучасності», Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Ніжин, 17–18 лютого, 2016 р.)

Міжнародна науково-практична конференція «Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи», присвячена Дню початкової освіти. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Ніжин, 20–21 жовтня 2016 р.)

Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 95-річчю кафедри педагогіки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя «Педагогічна освіта на зламі століть: досвід минулого – погляд у майбутнє» (Ніжин, 19–20 жовтня 2017 р.)

Студентська вузівська науково-практична конференція, присвячена 15-річчю факультету психології та соціальної роботи «Початкова освіта: історія та сучасність», Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, м. Ніжин, 14 листопада 2017 р.

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція, присвячена Дню початкової освіти «Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи», Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Ніжин, 19 жовтня 2018 р.)

Міжнародна науково-практична конференція «Глобальні виклики підготовки менеджера освіти в університетському просторі», Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Ніжин, травень 2018 р.)

Всеукраїнська заочна науково-практична конференція, присвячена Дню початкової освіти «Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи» Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя (Ніжин, 19 жовтня 2018 р.)

II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи» (Ніжин, 17 жовтня 2019 р.)

Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференції «Модернізація професійної підготовки менеджерів» (Ніжин, 17 лютого 2019 р.)

МОНОГРАФІЇ

1. Формування творчої активності дошкільників / заг. ред. Є. І. Коваленко, Є. І. Щербакова. Запорозжя: ЗДПІ-ЗОІУУ, 1985. 108 с.
2. Софія Русова. Вибрані педагогічні твори: у 2 кн. / упоряд. Є. І. Коваленко, Пінчук І. М.; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ: Либідь, 1997. Кн. 1. 272 с.
3. Софія Русова. Вибрані педагогічні твори : у 2 кн. / упоряд. Є. І. Коваленко, Пінчук І. М.; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ: Либідь, 1997. Кн. 2. 320 с.
4. Коваленко Є. І., Пінчук І. М. Освітня діяльність і педагогічні погляди Софії Русової. Ніжин : Аспект, 1998. 212 с.
5. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. Київ : Педагогічна думка, 2001. (Член редколегії; автор 189 статей).
6. Енциклопедія освіти / АПН України; головний ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. (автор 25 статей):
7. Русова Софія Вибрані педагогічні твори / упоряд. Є. І. Коваленко, О. М. Таран; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Чернігів, 2008. Кн. 3. 240 с.
8. Русова Софія Вибрані педагогічні твори / упоряд. Є. І. Коваленко, О. М. Таран; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Чернігів, 2008. Кн. 4. 275 с.
9. Софія Русова – педагог, державний діяч, просвітител ь : бібліографічний покажчик / уклад.: Доркену А. М., Лога Т. В., Рогова П. І., Коваленко Є. І. Київ : 2011. 136 с.
10. Булавенко С.Д. Формування економічної культури учнів : монографія / С. Д. Булавенко, Є. І. Коваленко; Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 202 с.

11. Білоусова Н., Коваленко Є. Самовдосконалення молодших підлітків : монографія. Ніжин : НДУ імені М. Гоголя, 2016. 199 с.
12. Praca socialna z kryzowej rodziny. Хелм (Польща)-Ніжин(Україна). 2016 (у співавтор, кол. монографія). Розділ: Соціально-педагогічні аспекти роботи з кризовою сім'єю.
13. Aktualne problemy społeczne w ukraińskich i polskich realiach, tendencjach, perspektywach: колективна монографія / Г. Бейгер, С. Борисюк, О. Лісовець. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 295 с. Розділ: Ідеї соціалізації особистості дитини у науково-педагогічній спадщині Софії Русової.
14. Булавенко С. Д., Коваленко Є. І. Життєва економіка: перші кроки. Навчально-методичний посібник. Ніжин : Видав. Лисенко, 2018. 670 с. Гриф. МОН України. Лист ІМЗО МОН України від 10.04.2018 № 22.1/12-Г-198.
15. Aktualne problemy społeczne Ukrainy i Polski. Aspekt socjopedagogiczny: колективна монографія / за ред. Н. Bejger, О. Lisovets, S. Borysiuk. Ніжин: NPU ім. М. Gogola, 2019, 296 с. Розділ: Учнівське самоврядування як фактор розвитку соціальної активності учнів.
16. Булавенко С. Д., Коваленко Є. І. Формування соціальної активності учнів. Ніжин, вид. Лисенко М. М., 2019. 190 с.

НАВЧАЛЬНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ПОСІБНИКИ

1. Сюжетно-рольові ігри дошкільників : навч пособ. / Н. О. Бойченко, Є. І. Коваленко та ін. Київ : Рад. школа, 1982. 112 с.
2. Ігри та ігрові вправи з дітьми шестирічного віку: навч.-метод. посіб. / ред. Є. І. Коваленко. Київ : Радянська школа, 1987. 144 с.
3. Педагогіка спілкування : навч.-метод. посіб / Є. І. Коваленко та ін. Київ : Укрвузполіграф, 1992. 189 с.
4. Формування екологічної культури : навч.-метод. посіб. / Є. І. Коваленко та ін. Київ : Укрвузполіграф, 1993. 189 с.
5. Орієнтовний зміст виховання в національній школі : метод. посіб. / заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ : ІЗМН, 1996. 135 с.

6. Родинно-сімейна енциклопедія : навч.-метод. посіб. / за заг. ред.: Ф. С. Арват, П. М. Щербань, Є. І. Коваленко. Київ : ІЗМН, 1996. 438 с.
7. Культура спілкування : навч.-метод. посіб / за заг. ред.: П. М. Щербаня, Є. І. Коваленко та ін.. Київ : ІЗМН, 1997. 328 с.
8. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі : навч. посіб. / автор. кол.: Є. І. Коваленко, В. М. Солова, А. І. Конончук, І. М. Пінчук. Київ : ІЗМН, 1997. 278 с.
9. Педагогічний словник / за ред М. Д. Ярмаченка. Київ : Педагогічна думка, 2001. 516 с. (член редколегії ; автор 189 статей).
10. Екологічне виховання учнів : посіб. для вчителів / уклад.: П. М. Щербань, Є. І. Коваленко та ін. ; за заг. ред. П. М. Щербаня. Ніжин : НДПУ, 2003. 238 с.
11. Ігри на уроках історії : метод посіб. / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. Г. Кравченко, О. А. Лавриненко ; за заг ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. 170 с.
12. Історія зарубіжної педагогіки : навч. посіб. / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна ; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 662 с.
13. Енциклопедія батьківства : посіб. з сімейного виховання / Є. І. Коваленко та ін. Київ : КНТ, 2008. 592 с.
14. Енциклопедія освіти / АПН України ; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. (автор 25 статей).
15. Русова С. Ф. Вибрані педагогічні твори : у 4 кн. / упоряд.: Є. І. Коваленко, О. М. Таран ; заг. ред. Є. І. Коваленко. Чернігів : Деснянська правда, 2008. Кн. 3. 240 с.
16. Софія Русова - педагог, державний діяч, просвітитель : до 155-річчя від дня народж. : біобібліогр. покажч. / упоряд.: А. М. Доркену та ін. ; наук. ред.: П. І. Рогова, А. М. Доркену ; авт. вступ. ст. Є. І. Коваленко ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського, Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. Київ : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 175 с.
17. Класний керівник : пошук інновацій : навч.-метод. посіб / уклад. В. М. Солова ; заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. 652 с.

18. Виховні аспекти педагогічної діяльності у сучасній школі : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, В. В. Ковнер, О. С. Філоненко ; за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 160 с.

19. Початкова школа та студент-практикант : навч.-метод. посіб. / уклад.: Є. І. Коваленко, Л. О. Дубровська, Н. В. Білоусова та ін. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 138 с.

20. Табір з денним перебуванням: відпочинок і виховання : навч.-метод. посіб. / уклад. : Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, О. С. Філоненко ; за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 123 с.

21. Життєва економіка: перші кроки : навч.-метод. посіб для вчителів початк. школи / за заг. ред. Є. І. Коваленко та ін. Ніжин : Вид. Лисенко М. М., 2018 670 с.

22. Формування соціальної активності учнів : навч.-метод. посіб для вчителів ЗЗСО / Є. І. Коваленко та ін.. Ніжин : НДУ. 2019. 190 с.

23. Історія педагогіки: навч.-метод. посіб. / уклад.: Є. І. Коваленко, О. В. Самойленко, О. С. Філоненко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 269 с.

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ ЄВГЕНІЇ КОВАЛЕНКО НАУКОВІ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПРАЦІ

1971

1. Форми та методи інтернаціонального виховання студентів. Підготовка студентів до виховної діяльності в школі. Мінськ, 1971. С. 143–146.

1972

2. Клуб інтернаціональної дружби як одна з форм роботи по здійсненню інтернаціонального виховання студентів. *Інтернаціональне виховання студентів : збірник*. Ужгород, 1972. С. 159–162.

1974

3. Підхід до проблеми активізації пізнавальної діяльності студентів у вищій школі Польської Народної Республіки. *Проблеми вищої школи. Шляхи удосконалення вищої освіти : збірник*. Київ : Вища школа, 1974. С. 80–87.

1975

4. Деякі аспекти контролю знань в педагогіці ПНР. *Проблеми удосконалення навчального процесу в педагогічному вузі* Київ : КДП, 1975. С. 32–33.

5. Питання проблемного навчання студентів у педагогіці ПНР. *Радянська школа*. 1975. № 12. С. 94–101.

6. Проблеми активізації пізнавальної діяльності студентів в педагогіці вищої школи ПНР: Автореф. дис. ... к. пед. н.: 13.00.01 – теорія та історія педагогіки. Київ : КДП, 1975. 21 с.

7. Розвиток творчої активності студентів в період педагогічної практики в школах ПНР. *Вища і середня педагогічна освіта*. Київ : Вища школа, 1975. С. 116–121.

1978

8. Використання технічних засобів у навчальному процесі вузів ПНР. *Удосконалення навчально-виховного процесу в педвузі шляхом використання ТНЗ*: збірник. Київ : КДП, 1978. С. 66-67.

1979

9. Актуальні проблеми трудового виховання й профорієнтації и учнівської молоді. Запорожжя : ЗДПИ, 1979. 57 с. (У співавт.)

10. Контроль та оцінка в навчальному процесі вузу. *Підвищення ефективності викладання педагогічних дисциплін у вузі* : збірник. Москва : АПН СРСР, 1979. С. 83–91.

1980

11. Н.К. Крупська, А.С.Макаренко, В.О.Сухомлинський – видатні радянські педагоги: Програма і методичні рекомендації до спецкурсу. спецкурсу. Запорожжя : ЗДПИ, 1980. 21 с. (У співавт. зі В.С.Швець.)

1981

12. Вивчаємо спадщину Н. К. Крупської. *Дошкільне виховання*. 1981. № 3.

1982

13. Вивчай та досліджуй фізичні явища сам *Початкова школа*. 1982. № 2. (У співавт. О. В. Сергєєвим).

14. Спостереження та досліді з фізики для малят. *Народна освіта*. 1982. № 6. (У співавт. О. В. Сергєєвим).

15. Сюжетно-рольові ігри дошкільнят: навчальний посібник. Київ : Радянська школа, 1982. 112 с. (У співавт. К. Й. Щербаковим, Н. О. Бойченко, Г. І. Григоренко.)

1983

16. Методика виконання курсових та дипломних робіт з дошкільної педагогіки. Запорозжя : ЗДПИ, 1983. 34 с.

1984

17. Методичні рекомендації з вивчення курсу педагогіки. Запорозжя : ЗДПИ, 1984. 44 с. (У співавт. Ю. Г. Косенко.)

1985

18. Історія школи і педагогіки в Росії (до 1917): Методичні рекомендації для студентів. Запорозжя : ЗДПИ, 1985. 36 с.

19. Історія школи і педагогіки за кордоном: Методичні рекомендації для студентів. Запорозжя : ЗДПИ, 1985. 30 с.

20. Комплексний підхід до проблеми формування творчої спрямованості особистості дошкільника. *Формування творчої активності дошкільників* : збірник. Запорозжя : ЗДП–ЗОІУУ, 1985. С. 3–17.

21. Формування ідейно-політичних якостей майбутніх педагогів. *Дошкільне виховання*. 1985. № 5.

22. Формування творчої активності дошкільників : зб. наук. ст. / заг. ред. Є. І. Коваленко, Є. І. Щербакова. Запорозжя : ЗДП ЗОІУУ, 1985. 96 с.

1986

23. Методичні рекомендації з вивчення особистісних особливостей учнів з метою профвідбору до ПТУ будівельного профілю. Запорозжя: ЗОУПТО, 1986. 32 с. (Співавт. Є.М.Павлютенков)

1987

24. Ігри з ознайомлення дітей із природою. *Ігри та ігрові вправи з дітьми шестирічного віку* : навч.-метод. посіб. Київ : Радянська школа, 1987. С. 50–68. (У співавт. Л. І. Міщик.)

25. Ігри та ігрові вправи з дітьми шестирічного віку: навчально-методичний посібник / під ред. Є. І. Коваленко. Київ : Радянська школа, 1987. 144 с.

26. Методичні рекомендації щодо використання професіограм робітничих професій машинобудівного профілю у профорієнтаційній роботі. Запоріжжя : ЗОУПТО, 1987. 28 с. (Спіавт. Є.М. Павлютенков.)

27. Орієнтація школярів на професії комунального господарства. Москва : ВНТЦентр. № 02.88.0039664. Навч. звіт з х/т. Москва, 1987. 136 с.

28. Педагогічне керівництво ігровою діяльністю дітей у сім'ї. *Ігри та ігрові вправи з дітьми шестирічного віку* : навч.-метод. посіб. Київ : Радянська школа, 1987. С. 131-142.

29. Роль гри у вихованні. Навчанні та розвитку шестирічних першокласників. *Ігри та ігрові вправи з дітьми шестирічного віку* : навч.-метод. посіб. / Під ред. Є. І. Коваленко. Київ : Радянська школа, 1987. С. 5–17.

30. Цікаві дидактичні ігри та розваги *Ігри та ігрові вправи з дітьми шестирічного віку* : навч.-метод. посіб. Київ : Радянська школа, 1987. С. 93–107.

1988

31. В.О. Сухомлинський про формування творчого ставлення до праці у учнів загальноосвітньої школи. *Ідеї формування гармонійно розвиненої особистості в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського та їх творча реалізація в умовах розбудови загальноосвітньої школи* : Тези доповідей республ. наук.-практ. конф. Кіровоград, 1988. Ч. I. С. 177–179.

32. Вивчення особистості школяра та класного колективу (на допомогу студентам до педагогічної практики). Ніжин : НДП, 1988. 98 с. (У співавторстві)

33. Концепція загальної середньої освіти як базової для всебічного розвитку особистості: Проект. Львів, 1988. 21 с. (У складі авт.)

34. Підготовка курсових та дипломних робіт з педагогіки: метод. рек. для студентів. Ніжин : НДП, 1988. 24 с.

35. Система професійної орієнтації в середньому профтехучилищі. Москва : ВНТЦентр. № 02.88.70039661. Навч. звіт з х/т. М., 1988. 120 с. (Депонована.)

36. Формування творчого ставлення до праці як параметра професійної зрілості особистості. *Удосконалення професіоналізації як важливий фактор стратегії прискорення* : збірник. Уфа, 1988. С. 123–125.

37. Формування творчої спрямованості особистості молодших школярів у процесі суспільно корисної праці. *Організація продуктивної праці школярів* : Тези доповідей республіканської науково-практичної конференції. Київ, 1988. С. 4–5.

1989

38. До питання формування у учнів СПТУ творчого ставлення до праці. *Професійне становлення учнівської молоді* : збірник. Комсомольськ-на-Амурі, 1989. С. 86–87.

39. Методичні рекомендації щодо організації безперервної педагогічної практики студентів (ІІІ курс). Ніжин, НДПІ, 1989. 19 с. (У співавторстві)

40. Методичні рекомендації щодо організації безперервної педагогічної практики студентів (ІІ курс). Ніжин, НДПІ, 1989. 17 с. (У співавторстві)

41. Методичні рекомендації щодо організації позакласної роботи з математики у 5–9 класах загальноосвітньої школи. Ніжин : НДПІ, 1989. 45 с. (Спіавт.: В. Г. Опанасенко, Н. Г. Кавязіна)

42. Місце науково-дослідної роботи в ідейно-політичному вихованні майбутніх учителів (1943–1965 рр.). *Розвиток школи і педагогічної науки на Україні* : зб. тез наук.-практ. конференції. Ніжин, 1989. Ч. ІІ. С. 45–47. (Спіавт. І. І. Шкурко).

43. Н. К. Крупська про розвиток творчої особистості. Педагогічна спадщина Н. К. Крупської і актуальні проблеми перебудови народної освіти. Львів, 1989. С. 8–9.

44. Н. К. Крупська про формування творчих здібностей учнів. *Творча спадщина Н. К. Крупської та сучасна школа* : збірник. Горлівка, 1989. С. 68–70. (Спіавт. І. І. Шкурко)

45. Педагогічний аналіз уроку і виховного заходу: Методичні рекомендації. Ніжин : НДПІ, 1989. 21 с. (Спіавт. Т.Д.Пінчук)

46. Політична культура та громадська активність викладачів та співробітників інституту : метод. рек. до проведення опитування та комплекс дослідницьких методик. Ніжин : НДПІ, 1989. 17 с. (Спіавт.: Є. М. Страшко, С. О. Король)

47. Проблема формування творчої особистості в педагогіці УРСР (1917–1941 рр.). *Розвиток школи і педагогічної науки на Україні* : зб. тез наук.-практ. конференції. Ніжин, 1989. Ч. I. С. 7–9.

48. Розвиток школи і педагогічної науки на Україні : зб. тез наук.-практ. конференції / за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПІ, 1989. Ч. 1. 110 с.

49. Розвиток школи і педагогічної науки на Україні : зб. тез наук.-практ. конференції / за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПІ, 1989. Ч. 2. 112 с.

50. Формування творчої активності особистості старшокласників в процесі організації самостійної роботи при вивченні суспільствознавства. *Розвиток школи і педагогічної науки на Україні* : зб. тез наук.-практ. конференції. Ніжин, 1989. Ч. II. С. 21–22. (Спіавт. О. І. Олекса)

1990

51. Методика профорієнтаційної роботи в середньому профтехучилищі. Ніжин : Київполіграф, 1990. 39 с.

52. Методичні рекомендації по організації безперервної практики студентів II курсу. Ніжин : НДПІ, 1990. 18 с. (Загальна редакція; співавтор. з Н. І. Яковець, В. М. Благініним та ін.)

53. Методичні рекомендації по організації безперервної практики студентів III курсу. Ніжин : НДПІ, 1990. 21 с. (Загальна редакція, співавтор. з Н. І. Яковець, В. М. Благінін та ін.)

54. Педагогічні проблеми дитячої творчості. *Зб. тез наук.-практ. Конференції «Психолого-педагогічні основи технічної творчості учнівської молоді»*. Ніжин : НДПІ, 1990. С. 7–9.

55. Плани семінарських і лабораторних занять з методики виховної роботи. Ніжин : НДПІ, 1990. 24 с. (Загальна редакція, співавтор. з Г. Штепурою)

56. Положення про куратора та наставника академгрупи. Ніжин : НДПІ, 1990. 15 с. (Спіавт. П. М. Никоненко)

57. Співробітництво школи, органів народної освіти і вузу в роботі по орієнтації учнів на професію вчителя. *Сучасні форми і методи профорієнтаційної роботи з учнівською молоддю* : збірник. Дніпропетровськ, 1990. С. 12–14. (Співавт. С. В. Тезікова)

58. Творча сюжетно-рольова гра у вихованні, навчанні і розвитку молодших школярів. *Шляхи поліпшення підготовки студентів до виховної роботи в початкових класах у практиці викладання навчальних дисциплін* : збірник. Дрогобич, 1990. С. 58-59.

59. Формування творчої особистості майбутнього вчителя. *Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителя в умовах перебудови вищої і середньої школи* : зб. тез наук.-практ. конференції. Ніжин : НДПІ, 1990. Ч. I. С. 7–8.

60. Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителя в умовах перебудови вищої і середньої школи : зб. тез наук.-практ. конференції / за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПІ, 1990. Ч. I. 96 с.

61. Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної підготовки вчителя в умовах перебудови вищої і середньої школи : зб. тез наук.-практ. конференції / за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПІ, 1990. Ч. II. 135 с.

1991

62. Вдосконалення педагогічної практики як один із шляхів формування творчої особистості вчителя. *Удосконалення форм і методів навчання на музично-педагогічному факультеті* : Сборник. Мелітополь : МГПИ, 1991. С. 85–86.

63. Вдосконалення роботи з орієнтації молоді на педагогічні професії : тези наук.-практ. конференції / заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПІ, 1991. 119 с.

64. До питання про функції та структуру навчально-методичних комплексів. Підготовка педагогічних кадрів в умовах навчально-науково-педагогічного комплексу: пошук, проблеми та перспективи. Збірник. Семипалатинськ, 1991. С. 24–26.

65. Педагогічна орієнтація молоді в умовах революційного оновлення суспільства і школи. *Вдосконалення роботи з орієнтації молоді на педагогічні професії* : тези наук.-практ. конференції. Ніжин : НДПІ, 1991. С. 9–11.

1992

66. Діалектика насильства та насильство в становленні особистості. *Принципи не насилля в навчанні і вихованні* : збірник. Москва: МДУ, 1992. С. 19–21. (Співавт. Н. В. Чеберда)

67. Краєзнавча і туристична робота: Програма і методичні рекомендації студентам педагогічних училищ. Київ : РУМК, 1992. 38 с. (Співавт. С. О. Борисюк.)

68. Методичні рекомендації з позакласної роботи з географії у 5–10 класах / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ : Укрвузполіграф, 1992. 112 с. (Співавтори: Л. О. Мартиненко, М. Г. Криловець)

69. Організація самопідготовки в школі-інтернаті та дитячому будинку: Програма і методичні рекомендації для педагогічного училища. Київ : РУМК, 1992. 35 с. (Співавт. С. О. Борисюк)

70. Педагогіка спілкування: Навчально-методичний посібник. Київ : Укрвузполіграф, 1992. 189 с. (Співавт.: Ф. С. Арват, П. М. Щербань)

71. Хочеш бути майстром педагогічної справи – будь ним! Самооцінка діяльності вчителя. Київ : Укрвузполіграф, 1992. 52 с. (Співавт.: П. М. Щербань, Т. Д. Пінчук)

1993

72. В. О. Сухомлинський про виховання творчої особистості. *Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського і розбудова національної освіти* : тези Міжнародної науково-практичної конференції. Кіровоград, 1993. Ч. І. С. 135–137.

73. До питання про соціально-педагогічні аспекти підготовки вчителів. *Соціалізація особистості як проблема національної освіти* : тези наук.-практ. конф. Ніжин : НДПІ, 1993. Ч. III. С. 41–43.

74. Концепція діяльності Ніжинського державного педагогічного інституту ім. М. В. Гоголя. Ніжин : НДПІ, 1993. 18 с. (У складі авторського колективу.)

75. Рейтинг у курсі історії педагогіки. *Методика і технологія навчального процесу у вищій школі* : збірник. Ніжин : НДПІ, 1993. Вип. І: Рейтинг у навчальному процесі. С. 5–8. (Співавт. Н. І. Яковець)

76. Соціалізація особистості як проблема національної освіти : тези наук.-практ. конференції. Ч. III / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПІ, 1993. 70 с.

77. Формування екологічної культури : навч.-метод. посіб. Київ : Укрвузполіграф, 1993. 189 с. (Співавт.: П. М. Щербань, Т. Д. Пінчук, Н. І. Белкіна)

1994

78. Деякі аспекти виховання учнівської молоді. *Науково-методичне забезпечення діяльності сучасної професійної школи* : матеріали наук.-практ. конф. Львів, 1994. С. 121–128.

79. До питання психолого-педагогічної підготовки студентів педвузу. *Проблеми розвитку сучасної освіти* : збірник. Запоріжжя : Управління освіти міськвиконкому, 1994. С. 203–210.

1995

80. Актуальні проблеми педагогіки і психології : збірник наукових статей / за заг. ред. Є. І. Коваленко, М. Д. Бойправ. Ніжин : НДПІ, 1995. 172 с.

81. До питання психолого-педагогічної підготовки студентів педвузу. *Актуальні проблеми педагогіки і психології* : збірник. Ніжин : НДПІ, 1995. С. 7–12.

82. З історії розвитку народної освіти кінця XIX – початку XX ст.: М. І. Демков. *Актуальні проблеми педагогіки і психології* : збірник. Ніжин : НДПІ, 1995. С. 83–86. (Співавт. Н. І. Белкіна)

83. З історії розвитку народної освіти кінця XIX – початку XX ст.: О. Ф. Музиченко. *Актуальні проблеми педагогіки і психології* : збірник. Ніжин : НДПІ, 1995. С. 86–90. (Співав. Л. О. Мартиненко)

84. Коваленко Є. І. С. Русова і сучасна початкова школа. *Початкова освіта – шляхи розвитку* : зб. наук. пр. Запоріжжя, 1995. Ч. 1. С. 135–139.

85. Теорія і практика навчання і виховання : програма державного екзамену / Кол. авт.; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПІ, 1995. 23 с.

1996

86. Довідник класного керівника : збірник документів / упоряд.: С. В. Кириленко, Є. І. Коваленко, П. М. Щербань. Київ : ІЗМН, 1996. 238 с.

87. Орієнтовний зміст виховання в національній школі : метод. посіб. / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Київ : ІЗМН, 1996. 135 с. (Авт. 68 с.)

88. Проблема національного виховання у спадщині С. Русової : *матеріали Всеукр. пед. читань, присвяч. 140-річчю з дня народж. С. Ф. Русової.* / М-во освіти України, АПН України, Ін-т педагогіки АПН України, Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя, Чернігів. обл. ін-т підвищення кваліфікації та перепідготовки 79 працівників освіти ; відп. ред. Є. І. Коваленко. Чернігів, 1996. Кн. 2. 70 с.

89. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній спадщині С. Русової : *матеріали Всеукр. пед. читань, присвяч. 140-річчю з дня народж. С. Ф. Русової.* Кн. 2 / М-во освіти України, АПН України, Ін-т педагогіки АПН України, Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя, Чернігів. обл. ін-т підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників освіти ; відп. ред. Є. І. Коваленко. Чернігів, 1996. 70 с.

90. Проблеми шкільної педагогіки і психології навчання і виховання у творчій спадщині Софії Русової : *матеріали Всеукр. пед. читань, присвяч. 140-річчю з дня народж. С. Ф. Русової* : Кн. 3 / М-во освіти України, АПН України, Ін-т педагогіки АПН України, Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя, Чернігів. обл. ін-т підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників освіти ; відп. ред. Є. І. Коваленко. Чернігів, 1996. 125 с.

91. Програма і методичні рекомендації спецкурсу «Формування педагогічної культури спілкування з батьками учнів». Ніжин : НДПІ, 1996. 24 с. (Співавт. Н. М. Стрельнікова)

92. Реформаторська педагогіка кінця XIX – початку XX ст. і С. Русова / Є. І. Коваленко. *С. Русова – видатний педагог, державний, громадський діяч : матеріали Всеукр. пед. читань* / М-во освіти України, АПН України, Ін-т педагогіки АПН України, Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя, Чернігів. обл. ін-т підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників освіти ; відп. ред. Є. І. Коваленко. Чернігів, 1996. Кн. 1. С. 8–15.

93. Родинно-сімейна енциклопедія : навч.-метод. посіб. / за заг. ред.: Ф. С. Арват, П. М. Щербань, Є. І. Коваленко. Київ : ІЗМН, 1996. 438 с. (Авт. 97 с.).

94. С. Русова – видатний педагог, державний, громадський діяч : матеріали Всеукр. пед. читань. Кн. 1 / М-во освіти України, АПН України, Ін-т педагогіки АПН України, Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя ; Чернігів. обл. ін-т підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників освіти ; відп. ред. Є. І. Коваленко. Чернігів, 1996. 59 с.

1997

95. Вибрані педагогічні твори : у 2 кн. / за ред. Є. І. Коваленко ; упоряд., передм., прим.: Є. І. Коваленко, І. М. Пінчук. Київ : Либідь, 1997. Кн. 1. 272 с.

96. Вибрані педагогічні твори : у 2 кн. / за ред. Є. І. Коваленко ; упоряд., передм., прим.: Є. І. Коваленко, І. М. Пінчук. Київ : Либідь, 1997. Кн. 2. 320 с.

97. Культура спілкування: навч.-метод. посіб. / заг. ред. П. М. Щербаня. Київ : ІЗМН, 1997. 328 с. (Співавт.: Ф. С. Арват, С. В. Кириленко, П. М. Щербань)

98. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі : навч. посіб. / за заг. ред. Є. І. Коваленко Київ : ІЗМН, 1997. 278 с. (Автор. кол.: Є. І. Коваленко, В. М. Солова, А. І. Конончук, І. М. Пінчук)

99. Наукові записки НДПІ. Серія: Психолого-педагогічні науки / заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин, 1997. 142 с.

100. Проблеми формування творчої особистості в педагогіці України початку ХХ століття. *Наукові записки НДПІ. Серія: Психолого-педагогічні науки.* Ніжин, 1997.

101. Роль Ніжинської вищої школи у розвитку педагогічної науки і практики. *Література і культура Полісся.* Ніжин : НДПІ, 1997. Вип. 8. С. 94–98. (Співавт. Т. Д. Пінчук)

1998

102. Гра в навчально-виховній діяльності вчителя та професійно-педагогічній підготовці студентів : метод. реком. студентам, вчителям / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 1998. 58 с. (Автор. кол.: Є. І. Коваленко, С. О. Борисюк, Н. П. Пихтіна та ін.)

103. До питання про сутність творчості. *Наукові записки НДПУ. Психолого-педагогічні науки* / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 1998.

104. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 1998. 182 с.

105. Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX–XX ст.) : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (20–22 трав. 1998, Ніжин) : у 2 ч. Ч. 1 / М-во освіти України, АПН України, Ун-т імені Марії Склодовської-Кюрі (Люблін, Польща), Ніжин. держ. пед. ун-т імені Миколи Гоголя; редкол. : Чеслав Кемпські, Євгенія Коваленко (відп. ред., упоряд.), Нелля Ничкало та ін. ; англ. пер. Володимир Коваленко. Ніжин : НДПУ імені Миколи Гоголя, 1998. 260 с.

106. Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX–XX ст.) : матеріали між-нар. наук.-практ. конф. (20–22 трав. 1998, Ніжин) : у 2 ч. / М-во освіти України, АПН України, Ун-т імені Марії Склодовської-Кюрі (Люблін, Польща), Ніжин. держ. пед. ун-т імені Миколи Гоголя; редкол. : Чеслав Кемпські, Євгенія Коваленко (відп. ред., упоряд.), Нелля Ничкало та ін. ; англ. пер. Володимир Коваленко. Ніжин : НДПУ імені Миколи Гоголя, 1998. Ч. 2. 264 с.

107. Освітня діяльність і педагогічні погляди С. Русової : наук. вид. / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя ; заг. ред. Є. І. Коваленко ; ред. І. М. Пінчук. Ніжин : НДПУ, 1998. 214 с.

108. Педагогіка творчості: історичний аспект. *Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX–XX ст.)* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конференції. Ніжин : НДПУ, 1998. Ч. II. С. 13–18.

109. Проблеми дидактики вищої школи Польщі (50–70 роки XX ст.) / Євгенія Коваленко. *Освіта й виховання в Польщі й Україні (XIX–XX ст.)* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (20–22 трав. 1998, Ніжин) : у 2 ч. / М-во освіти України, АПН України, Ун-т імені Марії Склодовської-Кюрі (Люблін, Польща), Ніжин. держ. пед. ун-т імені Миколи Гоголя. Ніжин, 1998. Ч. 1. С. 100–109. Бібліогр.: 23 назви.

1999

110. Методологічні проблеми дослідження педагогіки творчості. *Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДПУ, 1999. С. 18–22.

111. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 1999. 214 с.

112. Пізнай себе: Програма і методичні рекомендації факультативного курсу для початкової школи. Ніжин; Броди: НДПІ, 1999. 45 с. (У співавторстві.)

113. Плани семінарських занять і методичні рекомендації до вивчення курсу історії педагогіки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 1999. (Співавтори: Н. І. Белкіна, О. М. Заніна.)

114. Плани семінарських і лабораторних занять з педагогіки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 1999. 26 с. (У складі автор. колективу.)

115. Формування творчої особистості студента педвузу. *Шляхи підвищення пізнавальної активності студентів вищого педагогічного закладу*: збірник. Ніжин : НДПУ, 1999. С. 65–69.

2000

116. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2000. 214 с.

117. Пізнай себе: Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2000. 56 с. (Співавт. : Є. І. Коваленко, Г. С. Адамів, С. О. Борисюк та ін.)

118. Принцип свободи як умова формування творчої особистості. Тези Міжнародного конгресу «Наука і освіта на порозі 3-го тисячоліття». Мінськ: МДУ, 2000. С. 22.

119. Самостійна робота студентів як засіб набуття досвіду творчої діяльності. *Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДПУ, 2000. С. 16–22.

120. Сільська школа: проблеми, пошук, досвід. *Рідна школа*. 2000. № 8. С. 26–31. (Співавт. Н. І. Яковець)

121. Софія Русова: педагог-просвітитель, державний діяч, вчений / Є. Коваленко. *Рідна школа* 2000. № 8. С. 35–38.

122. Акмеологічні перспективи освіти ХХІ століття. *Наукові записки НДПУ. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДПУ, 2001. № 2. С. 12–18.

123. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2001. № 1. 200 с.

124. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2001. № 2. 240 с.

125. Історія вітчизняної педагогіки: *Тексти до вивчення курсу* : навч. посіб. Ніжин : НДПУ, 2001. 247 с. (Співавтори: Н. І. Белкіна, Н. І. Яковець.)

126. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. Київ : Педагогічна думка, 2001. (Член редколегії; автор 189 статей).

127. Програма курсу педагогіки (для педагогічного університету) / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2001. 16 с. (У складі автор. колективу.)

Член редколегії; автор 189 статей: *Аудитор. Ад'юнктура. Акредитація вищого освітнього закладу. Альошин Павло Федотович. Ананьєв Борис Герасимович. Андрієвський Михайло Костянтинович. Андрієвський Олексій Олександрович. Антонович Володимир Боніфатієвич. Арват Федір Степанович. Арсеній Еласонський. Архімович Зіновій. Асистент. Атестація. Атестація наукових і науково-педагогічних працівників. Атестація педагогічних працівників. Батьківство в праві. Батьківський всеобуч. Батьківський комітет школи. Батьківські права та обов'язки. Беллерс Джон. Белл-ланкастерська система. Берестяні грамоти. Беринга Памва. Бестужевські курси. Бецькой Іван Іванович.*

Блонський Павло Петрович. «Бадьоре життя». Бодуен де Куртене Іван Олексійович. Борецький Іов. Братські школи. Важковиховуваність. Вандалізм. Виставка дитячої творчості. Втомлюваність. Геніальність. Героїзм. Гідність. Гімназія. Головні народні училища. Госпіталізм. Дидактичний матеріал. Дидактичні ігри. Дитяча бездоглядність. Дитяча неправда. Дитяче читання. Дитячі організації. Дитячі хвороби. Довір'я у вихованні. Допитливість. Дошкільна педагогіка. Дошкільний вік. Дошкільні заклади. Екзамени. Екскурсія. Екстернат. Еталон. Єдині педагогічні вимоги. Єдність теорії і практики. Жіноча освіта.

Жорстокість. Загартування. Заохочення. Земство і народна освіта. Земські учительські школи. Земські школи. Золота медаль «За особливі успіхи у навчанні». Ігрові методи. Ігротека. Ідеал. Імпульсивність. Індивідуалізм. Індивідуальний підхід до дітей. Індивідуальний підхід у навчанні. Індивідуальність. Інстинкт. Інтелектуальні ігри. Інтерес. Інтимність. Інфантилізм. Кампанелла Джованні Доменіко. Квінтіліан Марк Фабій. Києво-Могилянська академія. Київське товариство грамоти. Коменський Ян Амос. Коцюбинський Михайло Михайлович. Лабораторні заняття. Ланкастер Джозеф. Лекція шкільна. Лепелетьє де Сен-Фаржо Луї Мішель. Лесгафт Петро Францевич. Леся Українка (Косач Лариса Петрівна). Лідер. Лідерство. Ліквідація неписьменності. Лінощі дитячі. Лицей. Ліцензування закладів освіти. Локк Джон. Ломоносов Михайло Васильович. Луначарський Анатолій Васильович. Львівський університет імені Івана Франка. Лютер Мартін. Майстри грамоти. Малі народні училища. Матрикул. Мейман Ернст. Менделєєв Дмитро Іванович. Милосердя. Міжнародна спілка студентів. Міжнародний юнацький день. Навчальна проблема. «Про виховання дітей». Обов'язкове навчання. Огієнко Іван Іванович. Острозька слов'яно-греко-латинська академія. Оуен Роберт. Пансіон. Педагог. Педагогічна виставка. Переконання. Песталоцці Йоган Генріх. Пирогов Микола Іванович. Підлітковий вік. Піонерська дружина. Піонерська організація в школі. Пласт. Платон. Покарання. Полоцький Сімеон. Попечитель навчального округу. «Повчання Владимира Мономаха». Проблемна ситуація. Проблемне навчання. Ранній дитячий вік. Ревнощі. Ректор. Ремісничі училища. Реферат. Референтна група. Реформація і школа. Лицарська академія. Лицарське виховання. Робітничі факультети. Родинне виховання. Розвивальне навчання. Розповідь вчителя. Ростовський Олександр Якович. Сімейна атмосфера. Спадкові права дітей. Спілка піонерських організацій України (СПОУ). Статеве виховання. Сюжетно-рольові ігри. Толстой Лев Миколайович. Українознавство. Усиновлення /Удочеріння/. Учень. Федоров Іван Федорович. Харківська жіноча недільна школа. Харківська художня школа. Харківське товариство грамоти. Цифірні школи. Чернігівський колегіум.

Читацькі інтереси дітей. Шевченко Тарас Григорович. Шкільні виставки. Школа. Школа-комуна. «Юний Спартак».

128. Сучасні педагогічні технології у вищих педагогічних закладах освіти : збірник статей / за ред. Є. І. Коваленко, Н. І. Яковець, М. М. Астаф'євої Ніжин : НДПУ, 2001. Ч. 1. 174 с.

129. Сучасні педагогічні технології у вищих педагогічних закладах освіти : збірник статей / за ред. Є. І. Коваленко, Н.І.Яковець, М.М.Астаф'євої. Ніжин : НДПУ, 2001. Ч. II. 168 с.

2002

130. Використання спадщини вітчизняних і зарубіжних педагогів у створенні інноваційних виховних технологій. *Наукові записки Рівненського гуманітарного університету*. Рівне, 2002. С. 99-105.

131. Гуманістичні тенденції в педагогіці США. *Наукові записки НДПУ. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДПУ, № 3. 2002.

132. Історія педагогіки: Методичні рекомендації для студентів-заочників. Ніжин : НДПУ, 2002. 67 с. (Співавт.: Н. І. Белкіна, Н. І. Яковець)

133. Курсові роботи з педагогіки: Методичні рекомендації для студентів / заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2002. 35 с. (Співавтори: В. М. Благінін, Н. О. Падун).

134. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2002. № 1. 126 с.

135. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2002. № 2. 240 с.

136. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2002. № 3. 150 с.

137. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДПУ, 2002. № 4. Ч. 1. 172 с.

138. Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2002. № 4. Ч. II. 180 с.

139. Педагогічні умови становлення творчого вчителя. *Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДПУ, 2002. № 4. Ч. 1. С. 24–28.

140. Програма комплексного кваліфікаційного екзамену з теорії і практики навчання і виховання / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2002. 24 с. (У складі автор. колективу.).

141. Програма наскрізної практики студентів. Ніжин : НДПУ, 2002. 21 с. (Співавт.: Яковець Н.І., Стрельнікова Н.М.)

142. Сучасні освітні інноваційні підходи в світлі педагогічних пошуків 20-х років. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. Львів, 2002. Вип. 16. С. 29-36.

143. Творчість як передумова психічного здоров'я учнівської молоді. *Вісник Ужгородського університету. Серія педагогічна*. Ужгород, 2002. С. 83-89.

144. Теоретичні основи управління процесом формування творчої особистості. *Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського. Спецвипуск: Теорія і практика управління педагогічними процесами*. Одеса: ПДПУ, 2002. С. 123–128.

2003

145. Вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду : програма і методичні рекомендації до спецкурсу. Ніжин, НДПУ. 2003. 22 с. (Заг. ред., у співавторстві.)

146. Досвід творчої діяльності учнів як складова змісту освіти: логіко-історичний аспект. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Чернівці: Рута, 2003. Вип. 176: Педагогіка і психологія. С. 64–70.

147. Екологічне виховання учнів: Посібник для вчителів / уклад.: П. М. Щербань, Є. І. Коваленко та ін.; за заг. ред. П. М. Щербаня. Ніжин : НДПУ, 2003. 238 с.

148. Ідеї формування творчої особистості у педагогічній спадщині Г. Ващенко. *Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДПУ, 2003. № 1.

149. Ідеї формування творчої особистості у працях українських педагогів: Г. Сковорода. *Проблеми сільської школи* : наук. зб. Умань: УДПУ, 2003. С. 256–259.
150. Історія зарубіжної педагогіки: Тексти до вивчення курсу / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна, Н. І. Яковець. Ніжин : НДПУ, 2003. 286 с.
151. Історія педагогіки: Програма курсу. Ніжин : НДПУ, 2003. 15 с. (У співавторстві.)
152. Концепція професійно-педагогічної підготовки вчителів у Ніжинському педагогічному університеті. *Гуманізація навчально-виховного процесу* : зб. наукових праць. Слов'янськ : СДПУ, 2003. Вип. XX. С. 29–30.
153. Концепція професійно-педагогічної підготовки вчителів у Ніжинському педагогічному університеті. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації у вищій освіті»* Ніжин; Айова (США): 2003. С. 142–143. (Співавт. Яковець Н.І.)
154. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2003. № 1. 162 с.
155. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2003. № 2. 142 с.
156. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2003. № 3. 156 с.
157. Особистісно зорієнтоване виховання в умовах ліцею : Матеріали науково-практичної конференції / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДПУ ім. М. Гоголя, 2003. 89 с.
158. Педагогіка творчості В.О. Сухомлинського: Програма і методичні рекомендації до спецкурсу. Ніжин : НДПУ, 2003. 41 с. (У співавторстві з Ю. Г. Новгородською.)

159. Теоретико-методологічні основи формування творчої особистості. *Освіта і школа XXI століття* : збірник матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. Чернігів : ЦНТЕІ, 2003. С. 87–90.

160. Цікава математика : метод. посіб. для студентів-практикантів / Коваленко Є. І., Краснобока І. П., Яковець Н. І. та ін. Ніжин : НДПУ, 2003. 148 с.

2004

161. Інновації у вищій освіті *Інновації у вищій освіті* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, Дж. Вілліс; Упорядн. Є. І. Коваленко та ін. Ніжин; Айова (США), 2004. 285 с.

162. Інноваційні процеси у вищій педагогічній освіті України у 20-і роки ХХ століття. *Наукові записки НДПУ. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДПУ, 2004. № 4. С. 106–111.

163. Історія педагогіки : програма курсу / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна. Ніжин : НДПУ, 2004.

164. М. І. Пирогов про загальну й професійну освіту. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка і психологія*. Вінниця : ВДПУ, 2004. Вип. 11. С. 46–49.

165. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2004. № 1. 126 с.

166. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2004. № 2.

167. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДПУ, 2004. № 3. 240 с.

168. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2004. № 4. 254 с.

169. Порівняльна педагогіка: Програма курсу / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна, О. М. Заніна, С. В. Тезікова. Ніжин : НДУ, 2004.

170. Свобода як умова формування творчої особистості. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і школа XXI століття». Чернігів, 2004. С. 65–69.

2005

171. Гуманістичні тенденції у вітчизняній педагогіці. *Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДУ, 2005. № 1. С. 35-39.

172. Дисертації з проблем виховання і навчання, виконані викладачами й аспірантами Ніжинської вищої школи. *Світ виховання*. 2005. № 3. С. 71-73.

173. Ігри на уроках історії: Методичний посібник / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. Г. Кравченко, О. А. Лавриненко; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. 170 с.

174. Історія вітчизняної педагогіки: навч. посіб. / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна, Н. І. Яковець; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. 245 с.

175. Моніторинг у системі управління якістю підготовки педагогічних кадрів. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегії управління закладами освіти в умовах формування інформаційного суспільства». Київ; Ніжин : НДУ, 2005. С. 86–88.

176. Моніторинг якості професійної підготовки майбутніх вчителів. *Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДУ, 2005. № 6. С. 157–160.

177. Концептуальні засади підготовки вчителя у Ніжинському університеті. *Світ виховання*. 2005. № 3. С. 11–19. (Співавт.: Яковець Н.І.)

178. Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. № 1. 209 с.

179. Наукові записки НДУ. Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. № 2. 156 с.

180. Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. № 3. 228 с.
181. Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. № 4. 192 с.
182. Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. № 5. 182 с.
183. Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. № 6. 195 с.
184. Програма до курсу «Вища школа і Болонський процес» / уклад. Н. О. Падун; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. 21 с.
185. Програма до курсу «Педагогіка» (за кредитно-модульною системою для непедагогічних спеціальностей) / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. О. Падун, Ю. Г. Новгородська. Ніжин : НДУ, 2005. 20 с.
186. Програма і плани семінарських і лабораторних занять до курсу «Педагогіка» (за кредитно-модульною системою навчання, для педагогічних спеціальностей) / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. О. Падун, Ю. Г. Новгородська. Ніжин : НДУ, 2005. 38 с.
187. Програма курсу «Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики» (для студентів V курсу денної форми навчання всіх спеціальностей / уклад.: Ю. Г. Новгородська, Н. О. Падун, Н. М. Стрельнікова; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. 24 с.
188. Програма курсу «Педагогіка вищої школи» / уклад. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2005. 20 с.
189. Становлення організаційно-дидактичної системи вищої школи: історико-теоретичний аналіз. *Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки.* Ніжин : НДУ, 2005. № 4. С. 150–153.
190. Стратегії управління закладами освіти в умовах формування інформаційного суспільства. *Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегії управління закладами освіти в умовах формування інформаційного суспільства» (7–9 грудня 2005 року)* / упоряд.: Є. І. Коваленко, Л. М. Калініна, Г. М. Тимошко. Ніжин, НДУ, 2005. 222 с. (Заг. ред.)

191. Історія зарубіжної педагогіки: хрестоматія для студ. вищ. навч. закл. / Є. І. Коваленко, Н.І. Белкіна. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.
192. Модель ступеневої підготовки педагогічних кадрів: зарубіжний і вітчизняний досвід. *Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДУ, 2006. № 3. С. 14–18.
193. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2006. № 1. 116 с.
194. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2006. № 2. 108 с.
195. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2006. № 3. 130 с.
196. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2006. № 4. 158 с.
197. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2006. № 5. 198 с.
198. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2006. № 6. 156 с.
199. Софія Русова – фундатор вітчизняної дошкільної освіти. *Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2006. № 4. С. 91–94.
200. Теоретико-методологічні засади педагогіки у педагогічній спадщині Софії Русової. *Вісник Чернігівського педуніверситету*. Чернігів, 2006. С. 13–18.

201. Акмеологічні засади підвищення якості підготовки педагогічних кадрів. *Наукові записки Ніжинського державного університету. Серія: Психолого-педагогічні науки*. 2007. № 2.

202. Акмеологічний підхід до формування особистості у педагогічній системі В. О. Сухомлинського. *Гуманізація навчально-виховного процесу: Науково-методичний збірник* / за заг. ред. проф. В. І. Сипченка. Слов'янськ: Видавн. центр СДПУ, 2007. Випуск XXXVII. С. 144–150.

203. Виховання громадянської свідомості старшокласників засобами позаурочної роботи з історії та правознавства. *Наукові записки Ніжинського державного університету. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДУ, 2007. С. 92–95. (Співавт. з І. Воропаєвою)

204. Виховний потенціал позакласної роботи з математики. *Наукові записки Ніжинського державного університету. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДУ, 2007. С. 84-87. (У співавт. з Н.І. Немерицькою)

205. Волонтерський рух: стан і перспективи. *Молодь і ринок. Щомісячний науково-педагогічний журнал Дрогобицького держспедуніверситету імені Івана Франка*. 2007. № 9 (32). С. 16–20. (У співавт. з Н. С. Останіною).

206. З досвіду організації клубів для учнівської молоді на Чернігівщині. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. Умань, 2007. (У співавторстві з Н. С. Останіною).

207. Ідеї здорового способу життя в історії зарубіжної педагогіки. *Актуальні проблеми формування здорового способу життя* : Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Ніжин, 14–15 листопада 2007 року). Ніжин : НДУ, 2007. С. 120–122.

208. Клуби як центри патріотичного виховання : зб. наук. статей. Київ : КНУ, 2007. (У співавторстві з Н. С. Останіною)

209. Клуби як засіб соціалізації студентської молоді : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Міжкультурна комунікація: теорія і практика», 18–19 жовтня 2007 року. Минск. (У співавт. з Н. С. Останіною)

210. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2007. № 1. 162 с.
211. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2007. № 2.
212. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2007. № 3. 184 с.
213. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2007. № 4. 198 с.
214. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2007. № 5. 182 с.
215. Педагогічна думка України (XIX – поч. XX ст.): Програма і плани семінарських занять спецкурсу / уклад.: Н.М. Баленко, Є. І. Коваленко; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2007. 23 с.
216. Підготовка соціальних педагогів до роботи у клубах із учнівською молоддю. *Збірник наукових праць Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки.* Кременець, 2007. Вип. 2. С. 255–263 (У співавт. з Н. С. Останіною)
217. Позакласна робота з математики: Методичний посібник / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2007. 91 с. (У співавт. з О. В. Опанасенко, Н. І. Немерицькою)
218. Проблеми коєдукації у педагогічній спадщині Софії Русової. *Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки.* Ніжин : НДУ, 2007. № 1. С. 118–121.

219. Розвиток творчого мислення старшокласників засобами математики. *Наукові записки Ніжинського державного університету. Серія: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДУ, 2007. С. 88–91. (У співавт. з О. В. Опанасенко)

220. Формування особистості вчителя в контексті нової парадигми освіти. *Вісник Чернігівського педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. Чернігів: ЧДПУ, 2007. Вип. 48. С. 134–136. (У співавт. з В.О. Коваленком).

2008

221. Внесок Л.В. Щерби у розвиток мовознавства та методики викладання іноземних мов. *Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2008. № 3. С. 128–132. (У співавторстві з І. Данильченко.)

222. Вибрані педагогічні твори : у 4 кн. Кн. 3 / заг. ред. Є. І. Коваленко ; упоряд., прим.: Є. І. Коваленко, О. М. Таран. Чернігів : РВК «Деснянська правда», 2008. 240 с.

223. Енциклопедія батьківства: Посібник з сімейного виховання. Київ : КНТ, 2008. 592 с. (Заг. ред., автор. 136 статей.)

224. Енциклопедія освіти / АПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. (Автор 25 статей): Белл-Ланкастерська система. Беринда Памво. Бестужевські курси. Блонський Павло Петрович. Бригадно-лабораторний метод. Земство і народна освіта. Коменський Ян Амос. Лесгафт Петро Францович. Лютер Мартін. Менделєєв Дмитро Іванович. Новгород-Сіверська гімназія. Острозька слов'яно-греко-латинська академія. Песталоцці Йоган Генріх. Піонерська організація в школі. Пирогов Микола Іванович. Педагог. Пласт. Попечитель навчального округу. Реформація і школа. Ремісничі училища. Робітничі факультети. Толстой Лев Миколайович. Федоров Іван. Школа-комуна. Ярослав Мудрий.

225. Збірник педагогічних ситуацій : навч. посіб. / уклад.: Є. І. Коваленко, Н.І. Белкіна, О.М. Заніна та ін.; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2008. 102 с.

226. Історико-педагогічний аналіз проблеми формування здорового способу життя. *Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2008. № 1. С. 128–132.

227. К.Д. Ушинський у контексті діалогу з сучасністю. *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки.* Чернігів, 2008. Вип. 56. С. 109–112.

228. Літня практика студентів факультету психології та соціальної роботи: Методичні рекомендації. Ніжин : НДУ, 2008. 34 с. (У співавт. з Н. С. Останіною.)

229. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2008. № 1. 192 с.

230. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2008. № 2. 172 с.

231. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДУ, 2008. № 3. 171 с.

232. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. – Ніжин : НДУ, 2008. № 4. 215 с.

233. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2008. № 5. 196 с.

234. Організація екскурсійної та туристичної роботи з учнівською молоддю : навч.-метод. посіб. / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. І. Белкіна, М. М. Красновид. Ніжин : НДУ, 2008. 65 с.

235. Педагогічна антропологія К. Д. Ушинського. *ПостМетодика.* 2008. № 7(84). С. 132–136.

236. Проблема якості підготовки спеціалістів для сфери освіти в умовах ринкової економіки. Куляшоўскія чытанні: матэрыялы Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі (24 красавіка 2008). Магілёў: УА «МУ ім'я А. А. Куляшова», 2008. С. 259-261.

237. Софія Русова як історик педагогіки. *Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2008. № 5. С. 131–134.

238. Чинники формування творчої особистості. *Активізація пізнавальної діяльності та розвиток творчих здібностей учнів у навчально-виховному процесі на основі особистісно зорієнтованої системи навчання та виховання* : Матеріали наук.-практ. конф.. Ніжин : «Міланік» ПП Лисенко М.М., 2008. С. 139–142.

239. Clubs of the studing youth as centers of continuous education and formation of modern personality. *Lifelong learning: continuous education for sustainable development: proceedings of international cooperation.* / Leningrad State University n.a. A. S.Pushkin [et al.] Comp.: N.A. Lobanov. Saint-Petersburg: Alter Ego, 2008. Vol. 6. С. 223–225. (У співавторстві).

2009

240. Вибрані педагогічні твори : у 4 кн. / заг. ред. Є. І. Коваленко ; упоряд., прим.: Є. І. Коваленко, О. М. Таран. Чернігів: КП «Чернігівські береги», 2009. Кн. 4. 328 с.

241. Ігрові технології у процесі вивчення історії. *Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 1. 206 с. С. 97–101. (Співавт.: Россошенко Н.А.)

242. Соціально-педагогічні ідеї Джона Дьюї. *Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 6. Ч.1 218 с. С. 203–209. (Співавт.: Коваленко В.О.).

243. Соціально-педагогічні проблеми в науковому доробку Софії Русової. *Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи*

Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 6. Ч. 2. 302 с. С. 262–268. (Співавт.: Степченко Л.Н.).

244. Макаренко А.С., Сухомлинський В.О. про виховання. Хрестоматія. Ніжин, 2009. 354 с. (у співавторстві).

245. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 1. 206 с.

246. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 2. 114 с.

247. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 3. 313 с.

248. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 4. 201 с.

249. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 5. 213 с.

250. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 6. Ч. 1. 218 с.

251. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2009. № 6. Ч. 2. 302 с.

252. Підготовка соціальних педагогів до роботи з кризовою сім'єю. *Педагогіка та психологія*. Випуск 444, Чернівці, 2009. 208 с. С. 46–52. (у співавторстві з Останіною Н. С.)

253. Проблема формування творчої особистості в педагогічній теорії України у 20–х роках ХХ ст. *Педагогічні обрії*. Чернівці, 2009. Русова Софія Вибрані

педагогічні твори Кн.4. / Заг. ред. Коваленко Є. І. Чернігів: Чернігівські береги, 2009. 328 с.

254. Софія Русова про вплив оточення на соціальний розвиток особистості. *Актуальні проблеми підготовки фахівців в галузі соціально-педагогічної діяльності* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. 5–7 листопада 2009 року / за ред. А. І. Конончук. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. 240 с. С. 80–82.

2010

255. Методичні рекомендації з організації педагогічної стажувальної практики для студентів 5 курсу. / Авт.-розр.: Коваленко Є. І., Белкіна Н. І., Падун Н. О., Благінін В. М. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 43 с.

256. Методичні рекомендації по організації та проведенню педагогічної практики студентів 4 курсу. / уклад.: Є. І. Коваленко, О. С. Філоненко, Н. М. Стрельнікова та ін. (у друці).

257. Організація педагогічної практики студентів НДУ імені Миколи Гоголя [інструктивно-методичні матеріали] / уклад.: Є. І. Коваленко, О. С. Філоненко, Н. М. Стрельнікова та ін. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2010. 39 с.

258. Софія Русова про формування творчої особистості. *Наукова сесія присвячена 175-річчю Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: за версією і сприянням ректора університету В.П. Андрущенка: у двох книгах* / упоряд.: Л. П. Вовк, О. С. Падалка. Київ : Вид-во НРУ імені М. П. Драгоманова, 2010. Книга перша. 329 с. С. 249–255.

259. Софія Русова – педагог, державний діяч, просвітителі : до 155-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / Нац. акад. пед. наук України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського, Ніжин. держ. ун-ту ім. М. Гоголя ; упоряд.: А. М. Доркєну, Т. В. Лога ; наук. ред.: П. І. Рогова, А. М. Доркєну ; наук. консультант, авт. вступ. ст. Є. І. Коваленко. К., 2010. 175 с. (Серія «Видатні педагоги світу» ; Вип. 6)

260. Структурно-функціональна модель формування соціально компетентного випускників ліцею. *Педагогічні обрії*. № 4. 2010. С. 11–17.

261. Діагностика якості професійної педагогічної діяльності вчителя. *Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 10. 224 с. С. 41–46.
262. Деякі проблеми моніторингу якості педагогічної освіти. *Наукові записки НПУ імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин, 2011. № 7. 209 с. С. 84–89.
263. До питання про структуру та зміст соціальної компетентності. *Компетентнісний підхід до організації навчально-виховної роботи в закладах освіти* : матеріали конференції. Ніжин : Міський ліцей-НДУ, 2011.
264. Історико-педагогічний досвід як основа інноваційних технологій дошкільної освіти. *Наукові записки НПУ імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин, 2011. № 4. 204 с. С. 23-29.
265. Життя, віддане Україні: до 155- річчя від дня народження Софії Русової *Софія Русова – педагог, державний діяч, просвітитель: до 155-річчя від дня народження: бібліографічний покажчик* / уклад.: А. М. Доркєну, Т. В. Лога, П. І. Рогова, Є. І. Коваленко. Київ : 2011. 176 с. С. 10–16.
266. Класний керівник: пошук інновацій (до курсу «Сучасні педагогічні технології»: навч.-метод. посіб.: Гриф МОН України / уклад. В. М. Солова; за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 32.9 др.а.
267. Педагогічна спадщина Софії Русової в історико-педагогічному дискурсі. *Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (НДУ)*. Ніжин, НДУ, 2011. № 8. 216 с. С. 84–90.
268. Проблеми порівняльної педагогіки у педагогічній спадщині Софії Русової. *Наукові записки НПУ імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин, 2011. № 1. 190 с. С. 119–123.
269. Проектна технологія як засіб формування творчої особистості: історико-теоретичний аспект. *Наукові записки НПУ імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. Ніжин, 2011. № 3. 184 с. С. 14–19.

270. Наскрізна програма педагогічної практики студентів / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. М. Стрельнікова, В. Г. Кучерявець, Н. О. Падун, В. М. Солова, Л. О. Дубровська, Н. М. Демченко, О. С. Філоненко; за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2011. 11 с.

271. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 1. 190 с.

272. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 2. 175 с.

273. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 3. 184 с.

274. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 4. 204 с.

275. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 5. 209 с.

276. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 6. 137 с.

277. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 7. 209 с.

278. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 8. 216 с.

279. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 9. 228 с.

280. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2011. № 10. 224 с.

281. Плани семінарських занять і методичні рекомендації з історії педагогіки / уклад.: Коваленко Є. І., Белкіна Н. І. Ніжин, 2011. 54 с.

2012

282. Вища педагогічна освіта і наука України: освіта, сьогодення та перспективи розвитку Чернігівської області ред. рада вид.: В.Г. Кремень (гол.) [та ін.]; Київ : Знання України, 2012. 419 с.

283. Групова навчальна діяльність учнів як інноваційна технологія. *Наукові записки Серія: «Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя).* № 1, 2012. 234 с. С. 81–86. (у співавторстві з Микитухою Р. Ю.).

284. Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя ; авт.-уклад.: Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, О. С. Філоненко ; за ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 179 с.

285. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2012. № 1. 234 с.

286. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2012. № 2. 232 с.

287. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2012. № 3. 203 с.

288. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2012. № 4. 219 с.

289. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2012. № 5. 229 с.

290. Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2012. № 6. 244 с.

291. Наукові записки. Серія: «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ, 2012. № 7. 258 с.

292. Педагогічний альманах : збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. Вип. 1. 337 с.

293. Педагогічні умови організації навчально-творчої діяльності учнів старших класів. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. 2012. № 1. 234 с. С.77–80.

2013

294. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Чернігівська область / ред. Рада вид.: В.Г.Кремень (гол.) та ін.; редкол. тому: М. О. Носко (гол.) та ін. Київ : Знання України, 2012. 419 с. (у складі авторського колективу Коваленко Є. І., Белкіна Н. І., Самойленко О. В., Благінін В. М., Падун Н. О.).

295. Георгій Вороний – в історії української культури. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 2. 238 с. С. 164–170.

296. Порівняльна педагогіка. Методичні рекомендації для студентів заочної форми навчання. Ніжин : НДУ, 2013. 43 с. (Співавторст.: Белкіна Н. І.)

297. Як удосконалювати себе: навч.-метод. посіб. для студ.-практ. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 151 с. (Співавторст.: Білоусова Н. В.)

298. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 1. 297 с.

299. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 2. 238 с.

300. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 3. 203 с.

301. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 4. 235 с.

302. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 5. 288 с.

303. Педагогічний альманах : збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. Вип. 3. 265 с.

304. Підходи формування творчої особистості в педагогічній науці України у ХХ столітті. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 4. 235 с. С. 172–178.

305. Стратегічне управління освітньою організацією : навч. посіб. / Л. М. Калініна, Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 104 с.

306. Формування економічної культури учнів [Текст] : монографія / С. Д. Булаченко, Є. І. Коваленко ; Ніжин. держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 201 с.

2014

307. Ідеї «нового виховання» в педагогічній концепції С. Русової. *Наукові записки Ніжинського державного університету: Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : НДУ. 2014. № 3.

308. Методичні рекомендації з організації педагогічної стажувальної практики для студентів V курсу. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 60 с.

309. Наскрізна програма практичної підготовки студентів (для галузі знань 0401 Природничі науки напряму підготовки 6.040101 Хімія* та спеціальностей: 7.04010101 і 8.04010101 Хімія*): навчальний посібник / за заг. ред. В. В. Сухо-вєєва. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 162 с. (у співавторстві).

310. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 1. 273 с.

311. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 2. 241 с.

312. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 3. 273 с.

313. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 4. 241 с.

314. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 5. 182 с.

315. Соціально-педагогічна реабілітація молоді в умовах соціального гуртожитку : Монографія *Sociálno-pedagogična reabilitacìâ molodì v umovah sociálnogo gurtožitku* / E. I. Kovalenko, O. Lisovets, O. H. Panchenko, N. S. Ostanina, A. V. Yúsichenko. W: *Niedostosowanie społeczne : Teorie i doświadczenia.*, s. 319–332. Chełm : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie : Chełmskie Towarzystwo Naukowe, 2014.

316. Тенденції розвитку дошкільного виховання в Україні у другій половині ХХ – початку ХХІ ст. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 1. 273 с. С. 244–250.

317. Управління навчальним закладом: психолого-педагогічні аспекти: навчальні програми професійної підготовки магістра спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом: дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади)» / за заг. ред. Л. М. Калініної. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2014. 287с. (у співавторстві).

2015

318. Виховні аспекти педагогічної діяльності у сучасній школі: навч.-метод. посіб. / Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, В. В. Ковнер, О. С. Філоненко; за ред. Є. І. Коваленко. 3-тє ви., перер. та доп. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 160 с. (*Схвалено Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України. Лист від 16.03. 2015 № 14.1/12-Г-97*).

319. Дослідження внеску Ніжинської вищої школи у розвиток педагогічної науки України. Матеріали міжнародної наукової конференції «Ніжинська вища школа: історія і сучасність». Ніжин, 7–8 жовтня 2015 р. С. 3.

320. Інноваційна діяльність в закладах дошкільної освіти. *Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки" (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 4. 315 с. С. 52-57.

321. Інноваційні підходи до управління загальноосвітніми навчальними закладами. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 3. 195 с. С.7–15.

322. Методичні рекомендації з організації педагогічної стажувальної практики для студентів V курсу / уклад.: Н. О. Падун, Є. І. Коваленко, О. В. Самойленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 36 с.

323. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 1. 163 с.

324. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 2. 173 с.

325. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 3. 195 с.

326. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. № 4. 315 с.

327. Педагогічний альманах : збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. Вип. 1. 205 с.

328. Педагогічна практика істориків-бакалаврів: навч.-метод. посіб. / уклад.: О. В. Желіба, Є. І. Коваленко, Л. О. Дубровська та ін. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. 72 с.

329. Світове визнання Софії Русової як видатного педагога, державного діяча, просвітителя. *Спадщина С.Ф. Русової в контексті сучасності: з досвіду роботи Шаповалівської ЗОШ* : збірник статей / за ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. С. 5–15.

2016

330. Завдання стажувальної та науково-педагогічної практики магістрантів : навч.-метод. матеріали. Є. І. Коваленко, Н.О. Падун, В. М. Благінін, О. С. Філоненко. 2-е вид., доп. та перер. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016 р. 32 с.

331. Інноваційна сутність педагогічної спадщини Софії Русової : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. Ніжин : НДУ, 2016 р. С. 3–10

332. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. № 1. 303 с.

333. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. № 2. 196 с.

334. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. № 3. 153 с.

335. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. № 4. 171 с.

336. Педагогічна інноватика як історико-педагогічний процес. *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої Дню початкової освіти, м. Ніжин, 20–21 жовтня 2016 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 163 с. С. 73-75.

337. Педагогічні ідеї Софії Русової в контексті сучасності Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя.

338. Педагогічний альманах : зб. праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. Вип. 1. 409 с.

339. Педагогічна спадщина Софії Русової в контексті сучасності : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції 24–26 березня 2016 р. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 150 с.

340. Початкова школа та студент-практикант : навч.-метод. посіб. / уклад.: Є. І. Коваленко, Л. О. Дубровська, Н. В. Білоусова та ін. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 138 с.

341. Початкова школа: історія, проблеми, перспективи: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої Дню початкової освіти, м. Ніжин, 20–21 жовтня 2016 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 163 с.

342. Самовдосконалення молодших підлітків : монографія. Ніжин : НДУ імені М. Гоголя, 2016. 199 с. (співавтор Білоусова Н.В.).

343. Софія Русова в історії української педагогічної думки (до 160-річчя від дня народження). *Науково-популярний часопис для вчителів України та діаспори "Наш український дім"*. № 1. 2016. 120 с. С. 4–10.

344. Табір з денним перебуванням: виховання і відпочинок : навч. посіб. / уклад.: Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, О. С. Філоненко; заг. ред. Є. І. Коваленко Ніжин : НДУ, 2016 199 с. (Гриф МОН України. Схвалено Інститутом модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України. Лист від 23.05. 2016 № 2.1/12-Г-223).

345. Praca socialna z kryzoweі rodzina. Хелм (Польща)-Ніжин(Україна). 2016 (у співавтор, кол. монографія). Розділ: Соціально-педагогічні аспекти роботи з кризовою сім'єю.

2017

346. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. № 1. 213 с.

347. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. № 2. 183 с.

348. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. № 3. 313 с.

349. Науково-педагогічні школи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (1991-2017)/ «Педагогічна освіта на зламі століть: досвід минулого – погляд у майбутнє» матеріали Міжнародної науково-практичної конференції . присвяченої 95-річчю кафедри педагогіки (19-20 жовтня, 2017 р., м. Ніжин) / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 240 с. С.108-111.

350. Педагогічні ідеї Софії Русової щодо оновлення парадигми виховання *Софія Русова [Текст]:* наук. праці / упоряд. та наук. ред. Д. Герцюк, П. Сікорський. Львів : «СПОЛОМ», 2017. 164 с. С. 85–67.

351. Педагогічна освіта на зламі століть: досвід минулого – погляд у майбутнє : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. присвяченої 95-річчю кафедри педагогіки (19–20 жовтня, 2017 р., м. Ніжин) / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 240 с.

352. Педагогічна практика магістрантів заочної форми навчання навчально-методичні матеріали, педагогічний блок. / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. О. Падун, О. В. Самойленко, О. С. Філоненкою. Ніжин, 2017. 32 с.

353. Програма атестації здобувачів вищої освіти з педагогіки та психології: навч.-метод. комплекс для напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта» освітнього рівня «бакалавр» денної форми навчання. Методичний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 34с.

354. Програма до комплексного кваліфікаційного іспиту з теорії і практики навчання і виховання (педагогічний блок) / уклад.: Є. І. Коваленко, Н. В. Білоусова, Н. М. Демченко та ін.. ; за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 23 с.

355. Розвиток педагогічної освіти і науки в Ніжинській вищій школі. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя)* / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. № 3. 313 с. С. 7–17.

2018

356. Всеукраїнський конкурс «Учитель року» в номінації «Директор школи» як один із шляхів підвищення управлінської культури керівників загальноосвітніх шкіл Модернізація професійної підготовки менеджерів : матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, м. Ніжин 15 лютого 2018 р. / за заг. ред. Ю. Г. Новгородської. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 101 с. С. 98–99.

357. Гендерні питання у спадщині Софії Русової. *Гендерні студії: навчання, дослідження та практика* : збірник матеріалів II-ї Міжнар. конф. «Гендерні студії: навчання, дослідження та практика» та семінару для молодих дослідників «Гендерні студії: освіта, гендерна рівність, демократія, мир» (16–20 квітня 2018 р.) / за ред. О. В. Авраменко, Т. В. Лісова. Кропивницький: Видавництво «КОД». 270 с. С. 182–184.

358. Життєва економіка: перші кроки : навч.-метод. посіб для вчителів початк. школи / за заг. ред. Є. І. Коваленко та ін. Ніжин : Вид. Лисенко М. М. 2018. 670 с. (Гриф. МОН України. Лист ІМЗО МОН України від 10.04.2018 № 22.1/12-Г-198).

359. Життєва компетентність особистості в контексті цивілізаційних викликів. *Особливості формування соціально активної та професійно зорієнтованої особистості в закладах освіти* : матеріали Всеукраїн. наук.-практ. конф. / за заг. ред. Булашенко С.Д. Ніжин, Видавець ПП Лисенко М.М. 2018. 360 с. С. 145-149.

360. Ідеї диференційованого підходу до освітнього процесу у спадщині В.О. Сухомлинського. *Диференціація у шкільній освіті: історичний досвід і сучасні технології* : Матеріали інтернет-конференції. Київ, 2018 р. с. 51–57.

361. Історіографічний аналіз педагогічної персоналістики в дисертаційних дослідженнях України в роки незалежності. *Джерела та історіографія про трансформаційні процеси в освітньому просторі України (1991–2017)* : зб. Матеріалів Всеукраїн. наук.-практ. семінару / ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського / редкол.: Л. Д. Березівська (голова редкол.), С. В. Лапаєнко, О. В. Сухомлинська, С. В. Тарнавська. Київ : ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2018. 66 с. С. 34–37.

362. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. № 1. 162 с.

363. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. № 2. 137 с.

364. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. № 3. 219 с.

365. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. № 4. 167 с.

366. Педагогічний альманах : збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. Вип. 1. 235 с.

367. Педагогічний альманах: збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. Вип. 2. 239 с.

368. Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої Дню початкової освіти, м. Ніжин, 19 жовтня 2018 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, упоряд. Н. В. Білоусова. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 269 с.

369. Педагогічний альманах : збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. Вип. 1. 235 с.

370. Педагогічний альманах : збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. Вип. 2. 240 с.

371. Розвиток учнівського самоврядування. *Сучасний освітньо-інформаційний простір для формування соціально активної та професійно зорієнтованої особистості: виклики, досягнення, перспективи розвитку в умовах нової української школи* : Матеріали всеукраїн. наук.-практ. конф., 28 березня 2019. Ніжинська гімназія № 3.

372. Учитель учителів Академік Федір Арват. Наука творити добро: спогади, публікації / уклад.: П. Никоненко, Г. Самойленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018.

373. Формування дослідницьких умінь у майбутніх вчителів початкової школи. *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи* : матеріали Всеукраїн. наук.-практ. інтернет-конференції, присвяченої Дню початкової освіти, м. Ніжин,

19 жовтня 2018 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, упоряд. Н. В. Білоусова. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 269 с. С. 124-127.

374. Формування дослідницьких умінь у майбутніх вчителів початкової школи. *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи* : Матеріали Всеукраїн. наук.-практ. інтернет-конференції, присвяченої Дню початкової освіти, м. Ніжин, 19 жовтня 2018 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, упоряд. Н. В. Білоусова. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 269 с. С. 124–127.

375. Формування соціальної активності учнів : навч.-метод. посіб. / С. Д. Булаченко, Є. І. Коваленко. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 184 с.

376. Aktualne problemy społeczne w ukraińskich i polskich realiach, tendencjach, perspektywach: колективна монографія / Г. Бейгер, С. Борисюк, О. Лісовець. Ніжин, НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 295 с. Розділ: Ідеї соціалізації особистості дитини у науково-педагогічній спадщині Софії Русової.

377. Kovalenko Y. I., Borysyuk I. O., Hunko V. V. New approach to the organization of inclusive education using European experience Збірник матеріалів Міжнародної конференції (XXX International scientific conference «Scientific development prospects». Morrisville, Lulu Press., 17.10.2018. 0,12 ум.др.арк. с. 115–117.

2019

378. Економічне виховання молодших школярів. *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи* : Матеріали II-ї Всеукраїн. наук.-практ. інтернет-конференції. м. Ніжин, 17 жовтня 2019 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, упоряд. Т. В. Гордієнко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 262 с. С. 95–97.

379. Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи : Матеріали II-ї Всеукраїн. наук.-практ. інтернет-конференції, м. Ніжин, 17 жовтня 2019 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, упоряд. Т. В. Гордієнко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 262 с.

380. Педагогічний альманах : збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. Вип. 1. 268 с.

381. Формування соціальної активності учнів : навч.-метод. посіб для вчителів ЗЗСО / Є. І. Коваленко та ін. Ніжин : НДУ. 2019. 190 с.

382. Aktualne problemy społeczne Ukrainy i Polski. Aspekt socjopedagogiczny: колективна монографія / За ред.. Н. Bejger, О. Lisovets, S. Borysiuk. Niżyn: NPU im. M. Gogola, 2019, 296 s. Розділ: Учніське самоврядування як фактор розвитку соціальної активності учнів.

2020

383. Педагогічний альманах: збірник праць молодих науковців / відп. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. Вип.1. 397 с.

384. Педагогічні умови формування морально-етичних цінностей у молодших школярів засобами етнопедагогіки у сучасній школі. *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи* : Матеріали Всеукраїн. наук.-практ. інтернет-конференції (Ніжин, 2020).

2021

385. Історія педагогіки: навч.-метод. посіб. / уклад. Є. І. Коваленко, О. В. Самойленко, О. С. Філоненко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 269 с.

НАУКОВА ШКОЛА ЄВГЕНІЇ КОВАЛЕНКО

При кафедрі педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту з 1992 року діє аспірантура за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, започаткована Є. І. Коваленко. Під її керівництвом захищено 19 дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук

1. «Освітня діяльність і педагогічні погляди С. Русової» (Пінчук І. М. 1994),
2. «Освітня діяльність і педагогічні погляди М. І. Демкова» (1859–1939) (Белкіна Н. І. 1999),
3. «Проблеми дидактики в педагогічній спадщині С. Русової» (Таран О.М. 2003);
4. «Розвиток ідей В. О. Сухомлинського з формування творчої особистості школяра в педагогічній теорії і практиці сучасної школи» (Новгородська Ю. Г. 2004);
5. «Ідеї вільного виховання в реформаторській педагогіці кінця XIX–першої третини XX століття» (Баріло О.А., 2004);
6. «Проблеми організації клубної роботи з учнівською молоддю в педагогічній теорії й практиці України» (1917–1931 рр.) (Останіна Н. С., 2005);
7. «Проблеми соціалізації дітей і учнівської молоді в педагогічній теорії і практиці України у 20–ті роки XX ст. (Новгородський Р. Г., 2009),
8. «Формування потреби у самовдосконаленні молодших підлітків у позаурочній діяльності» (Білоусова Н. В., 2010),

9. «Розвиток гімназійної освіти на Чернігівщині (XIX – початок XX ст.)» (Самойленко О. В., 2011);
10. «Система підготовки фахівців-юристів у коледжах США» (Михайленко О. В., 2011);
11. «Формування економічної культури учнів основної та старшої школи» (Булашенко С. Д., 2011),
12. «Проблема формування лідерських якостей майбутніх учителів в педагогіці США» (Пономаренко О. В., 2012);
13. «Формування соціальної відповідальності у студентів педагогічного коледжу» (Кочерга О. М., 2013);
14. «Підготовка майбутніх учителів у вищих педагогічних навчальних закладах України до виховної роботи в літніх дитячих оздоровчих таборах (друга половина XX ст. – початок XXI ст.)» (Філоненко О. С., 2013);
15. «Вплив культурних традицій на виховання в японській сім'ї» (Катруца Н. Б., 2013),
16. «Формування критичного мислення у майбутніх учителів початкової школи у процесі професійної підготовки» (Ткаченко Л. І., 2015),
17. «Науково-педагогічна спадщина О. Ф. Музиченка» (Ярмак Н. О., 2016);
18. «Формування соціального здоров'я студентської молоді у позааудиторній виховній роботі вищого навчального закладу» (Бобро А. А., 2017);
19. «Підготовка майбутніх вчителів до правового виховання учнівської молоді в педагогіці України у другій половині XX століття» (Клунко Р. Ю., 2019).

ОПОНУВАННЯ ДИСЕРТАЦІЙНИХ РОБІТ

2008

1. Шевченко Світлани Миколаївни «Педагогічна спадщина Я. Б. Рєзніка (1892–1952)». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Захист відбувся в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України.

2009

2. Кобельської Ольги Мирославівни «Просвітницька діяльність жіночих організацій України (кінець XIX – перша половина XX століття). Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Захист відбувся у Житомирському державному університеті імені Івана Франка.

3. Піц Ірини Іванівни «Педагогічні ідеї та освітня діяльність Василя Луці ва (1920–2005 рр.). Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Захист відбувся у Прикарпатському державному університеті імені Василя Стефаника.

4. Черняка Сергія Геннадійовича «Організаційно-педагогічні засади діяльності Київського імператорського університету св. Володимира (1833–1863.)». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Захист відбувся 16 січня 2009 року в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

2010

5. Єськової Тетяни Леонідівни «Виховання працелюбності у старших дошкільників в педагогічній теорії і практиці України у 1917–1941 рр.». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Захист відбувся у Луганському національному університеті.

6. Кіян Ольги «Батьківська взаємодія зі школою як фактор виховання учнівської молоді». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.07 – теорія і методика виховання. Захист відбувся в Інституті проблем виховання НАПН України.

2013

7. Ціпан Тетяни Степанівни «Педагогічні умови громадянського виховання підлітків у дитячо-юнацьких об'єднаннях». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.07 – теорія та методика виховання. Захист відбувся в Харківському національному університеті імені В. Каразіна.

2014

8. Іноземцева Віктора Анатолійовича «Заохочення і покарання дітей у педагогічній спадщині М. І. Пирогова». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Захист відбувся в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди.

9. Меленець Людмили Іванівни «Розвиток дошкільних закладів у сільській місцевості України (1945–1991 рр.)». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Захист відбувся в Київському національному університеті імені Бориса Грінченка.

10. Постоюк Наталії Валентинівни «Проблеми політехнічної освіти і трудового виховання в науково-педагогічній спадщині Сергієнка Д.Л. (1911 – 1984 рр.)». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних

наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. захист відбувся в Київському національному лінгвістичному університеті

11. Столяр Валентини Антонівни «Організація педагогічного процесу у вечірніх загальноосвітніх школах України (1943-1991 рр.)». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 - загальна педагогіка та історія педагогіки. захист відбувся в Хмельницькій гуманітарно-педагогічній академії

2017

12. Антипіна Євгена Борисовича «Ідеї наступності трудового виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у вітчизняній педагогічній думці (кінець XIX – 30-ті роки XX століття)». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. захист відбувся в Київському університеті імені Бориса Грінченка (11.04.2017).

2018

13. Бахмач Людмили Анатоліївни «Освітня діяльність та науково-педагогічні ідеї А.М.Алексюка». Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. захист відбувся в Інституті педагогіки НАПН України (26.06.2018).

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ЄВГЕНІЇ ІВАНІВНИ КОВАЛЕНКО

«...За дванадцять років керування кафедрою Євгенією Іванівною зроблено дуже багато. Їй є з чого радіти. Вона завжди прагнула і прагне зміцнювати колектив кафедри, сприяти його професійному і творчому розвитку, а загалом – зростанню авторитету кафедри у вузі та в державі. Завдяки цілеспрямованості, наполегливості, зацікавленості, відповідальності, які властиві цій жінці. Саме її характер, спокійний і врівноважений, формує в колективі атмосферу комфорту. На кафедру хочеться йти, там хочеться бути, на цій кафедрі приємно і легко працювати...»

Т. Пінчук. Альма Матер: Газета Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. 2001. Березень.

«...Хочу віддати належне Євгенії Іванівні Коваленко. Це вона організувала різноманітні конференції, формувала і редагувала збірники. Євгенія Іванівна сама є автором понад 120 наукових праць, що є повчальним прикладом для молодих колег.

Є. І. Коваленко закохана в творчість С. Русової, опублікувала монографію «Освітня діяльність і педагогічні погляди Софії Русової». Ще упорядкувала двотомник творів цього видатного педагога...»

Тамара Пінчук. Педагогіка у Ніжинській вищій школі. Ніжин, 2002.

«...Євгенія Іванівна не просто завідувач кафедри, який за межі стінок своєї кафедри не виходить. На кафедрі педагогіки немає стінок. З 2000 року Євгенія Іванівна є членом науково-методичної комісії з питань виховання учнівської і студентської молоді МОН України, виконує роботу по здійсненню експертного рецензування навчально-методичної літератури для загальноосвітньої школи, позашкільних закладів, педучилищ, педагогічних вузів.

Ну щаслива жінка Євгенія Іванівна. Вона всім треба. Вона треба Всеукраїнському історико-педагогічному товариству, членом президії якого вона є. Вона щаслива членами своєї кафедри, де кожен – творча людина. З такими членами кафедри легко видавати книжки, збірники, посібники... Щаслива вона своєю сім'єю: отим чоловіком, доцентом Володимиром Панасовичем, що завіз її колись аж у Єгипет, щаслива вченими-доньками й онуками, майбутніми вченими».

Т. Д. Пінчук. Зірки залишають слід... Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2006. 129 с.

«...Новий 1988-1989 рік кафедра педагогіки розпочала свою роботу під керівництвом Євгенії Іванівни Коваленко у двох напрямках: 1) спільна робота з органами народної освіти, школами, спрямована на удосконалення освітнього процесу у вищих закладах освіти, підвищення якості підготовки сучасного вчителя; 2) спільна робота кафедри педагогіки і шкіл міста з удосконалення виховання учнів, підвищення кваліфікації вчителів.

Протягом 2013-2018 рр. професор Є. І. Коваленко здійснювала наукове керівництво комплексною темою кафедри «Розвиток школи і педагогічної науки в Україні в XIX-XX ст.». Викладачі й аспіранти кафедри досліджують різні аспекти розвитку української та зарубіжної педагогіки. Чільне місце в її роботі належить дослідженню педагогічної спадщини Софії Русової...»

Ю.Г. Новгородська. Альма Матер: Газета Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. 2022. № 1 (Вересень).

СПОГАДИ КОЛЕГ ПРО ЄВГЕНІЮ ІВАНІВНУ КОВАЛЕНКО

Спадщина мудрості: пам'яті професора Коваленко Євгенії Іванівни

У сучасному світі, де технології стрімко змінюють наше життя, а глобалізація стирає кордони, роль педагога набуває особливого значення. Ми не просто передаємо знання, ми формуємо особистість, здатну адаптуватися, мислити критично та діяти відповідально. Педагогічна спільнота усвідомлює, що в основі педагогіки лежить не суха теорія, а живе спілкування, взаємодія, емпатія. Педагог – це не транслятор інформації, а наставник, друг, людина, яка допомагає розкрити свій потенціал в системі: Людина-Людина! Педагогіка – це не просто професія, це покликання. Це мистецтво впливу на душу людини. І я вірю, що кожен педагог може стати творцем майбутнього, виховуючи покоління, здатне змінити світ на краще.

Євгенія Іванівна Коваленко зробила значний внесок у розвиток педагогічної науки в Україні. Її праці та ідеї мають велике значення для сучасних педагогів. Пам'ять про визначних особистостей зберігається не лише у підручниках і наукових працях, але й у серцях їхніх учнів, колег та послідовників. Професор Коваленко Євгенія Іванівна – це непересічна особистість, науковий і педагогічний спадок якої, став важливим внеском у розвиток вітчизняної освіти й науки. Її життя було прикладом самовідданого служіння справі формування майбутнього покоління української інтелігенції.

Євгенія Іванівна присвятила своє життя науці та вихованню нових поколінь дослідників. Вона була видатним фахівцем у галузі педагогіки, коучем і тьютором, уміла підтримати студентів у прагненні до знань, до досліджень. Її лекції були не просто викладом матеріалу, а справжнім інтелектуальним діалогом, що спонукало до роздумів і самостійних відкриттів.

Наукова діяльність професора Коваленко залишила помітний слід у розвитку гуманітарних дисциплін, зокрема в дослідженні української педагогіки, освіти та

професійної підготовки вчителя. Її праці відзначаються глибиною аналізу, широкою ерудицією та оригінальним підходом до проблем, що робить їх цінним джерелом для сучасних науковців. Вона невтомно працювала над розкриттям нових аспектів педагогічної спадщини Софії Русової, відшукувала нові імена та постаті, що доповнювали розвиток освіти і педагогічної думки України.

Основні ідеї, які сповідувала Євгенія Іванівна, це :

- Гуманістичний підхід до навчання студентів.
- Виховання цінностей та моральних принципів.
- Індивідуальний підхід до колег і здобувачів освіти.
- Розвиток критичного мислення та креативності.
- Постійне самовдосконалення педагога.

Та найважливішим здобутком професора Коваленко Є. І. залишаються її вихованці, які завдяки мудрим настановам обрали інноваційну траєкторію професійного розвитку і сьогодні продовжують її справу. Саме через них триває життя ідей, якими вчена ділилася, та цінностей, які позиціонувала в освітньому просторі нашої держави.

Згадуючи професора Коваленко Євгенію Іванівну, ми вшановуємо її пам'ять і продовжуємо її справу – пошук педагогічної істини, пізнання особистості здобувача освіти та збереження наукової спадщини для майбутніх поколінь. Її ім'я залишається символом відданості науці, педагогічного таланту та людської мудрості. І ця пам'ять буде жити у кожному, хто мав честь знати її особисто або працювати з її працями!

З глибокою вдячністю за наукові настанови і професійну допомогу у становленні педагога-науковця: доктор педагогічних наук, професор Тимошко Ганна.

Panią Profesor Jewgienię Kowalenko miałam zaszczyt poznać w 2012 r. w początkach partnerskiej współpracy pomiędzy Niżyńskim Państwowym Uniwersytetem im. Mikołaja Gogola i Państwową Wyższą Szkołą Zawodową (obecnie Państwową Akademią Nauk Stosowanych) w Chełmie. Pani Profesor dała się poznać jako osoba z ogromnym doświadczeniem i dorobkiem naukowym, a także naukowiec o wielkiej otwartości na wspólne inicjatywy – badania, publikacje czy konferencje. Zawsze służyła swoją wiedzą, radą, pomocą i chętnie podejmowała się recenzowania naszych wspólnych

- ukraińsko-polskich monografii. Moje spotkania z Panią Profesor podczas pobytów w Niżynie były niezwykle inspirujące i konstruktywne, nasycone Jej anielską wręcz cierpliwością, uwagą i ogromnym człowieczeństwem.

Zapamiętam Panią Profesor Jewgieniję Kowalenko jako wielkiego pedagoga, wspaniałego człowieka i niedościgły wzór naukowca oddanego nauce i narodowi ukraińskiemu.

Cześć Jej pamięci!!!

dr Halina Bejger Państwowa Akademia Nauk Stosowanych, Katedra Pedagogiki

*** * * * ***

Добрий спогад про Коваленко Євгенію Іванівну з вдячністю залишиться назавжди, і не тільки у мене...

З перших днів професійної діяльності Євгенії Іванівни у стінах Ніжинського вишу я була її колегою, тим початкуючим викладачем, який потребував мудрого наставника, прикладу, як долати перепони до мети стати науковцем, як виправляти помилки і розбудовувати партнерство. Саме таким Вчителем для мене стала шанована Євгенія Іванівна. Не пам'ятаю якихось довгих розмов і словесних настанов...тільки власний приклад! У колісці тієї. конструктивної ділової та особистісної взаємодії, яку творила завідувачка кафедри педагогіки Коваленко Є. І., зростали молоді науковці, розпускалося гілля нових кафедр, розширювалися зв'язки Ніжинського державного університету на міжнародному рівні. І дотепер наші польські колеги і друзі (ректор Замойської академії Павел Скішдлевський, доктор педагогіки Хелмської державної академії прикладних наук Галина Бейгер) тепло згадують зустрічі з Коваленко Є. І. на міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах у стінах нашого університету, висловлюють бажання знову відвідати наш славетний Ніжин та засвідчити шану пам'яті професору Коваленко Євгенії Іванівні. Приєднуюся.

Навіки у серці, з уклінною подякою за слід у моєму житті, який залишила Євгенія Іванівна Коваленко.

Борисюк Світлана, кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

*** * * * ***

Дякую Вам, Учителю!

Мабуть у житті кожного є людина, яку по праву ми вважаємо своїм Вчителем. Такою людиною для мене була і залишається Євгенія Іванівна Коваленко.

Моє знайомство з нею відбулося у перші мої викладацькі роки на кафедрі педагогіки більше, ніж 35 років тому. На той час вона різко змінила вектор свого професійного шляху із Запорізького університету на Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя й очолила кафедру педагогіки та назавжди пов'язала своє життя зі студентами, колегами, співробітниками Ніжинської вищої школи і громадою м. Ніжина. Особливо хочу відзначити її увагу до молодих викладачів кафедри, серед яких була і я, всіляко заохочуючи нас до наукового і професійного зростання. Євгенія Іванівна була твердо переконана, що кафедра педагогіки має бути осередком педагогічного професіоналізму, наукових досліджень, якісної психолого-педагогічної підготовки майбутніх освітян і віддавала для цього всю свою професійну майстерність, тепло серця, досвід, знання і вміння, життєву мудрість, ініціативу та організаторські здібності.

Я завдячую Євгенії Іванівні своїм професійним становленням і можу також впевнено сказати, що відкриття нових спеціальностей «соціальна педагогіка», «дошкільна освіта», «практична психологія» та створення у 2002 р. у Ніжинській вищій школі соціально-гуманітарного факультету, а нині факультету педагогіки, психології, соціальної роботи та мистецтв, у значній мірі є результатом її праці та вміння бути відкритою до інновацій та ризиків. Її уміння бути компетентною, виваженою, ініціативною, творчою мені дуже хотілося виховати у собі і зберегти протягом всього професійного життя.

Професіонал вищого гатунку, інтелігентна, тактовна, вимоглива і справедлива, демократична і толерантна Євгенія Іванівна для мене залишається справжнім взірцем викладача вищої школи, керівника, організатора, науковця-дослідника «білих плям» історії вітчизняної педагогіки, засновником наукової школи, відповідальним натхненником випуску наукових видань, монографій, навчальних посібників, енциклопедій і просто Жінки.

Дякую Вам, Євгеніє Іванівно, за гідний зразок Педагога, Керівника, Жінки-науковиці і Жінки-Берегині.

Конончук Антоніна, кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

* * * * *

Знов весна...

Зірка з неба світить,..

Мов стежини прокладає для людей:

Щоб наповнити рухливим змістом

Їх мрії, справи – їх життя

Євгенія Іванівна – яскрава постать у науковому світі, якому вона присвятила своє життя.

З глибокою вдячністю та теплом згадую ім'я Євгенії Іванівни – свого наукового керівника, яка відіграла важливу роль у моєму професійному та особистісному становленні. Її підтримка, мудрі поради та щире зацікавлення моїми науковими пошуками стали для мене неоціненними.

Особливе захоплення для мене викликала майстерність Євгенії Іванівни у веденні лекції. То була не лекція, а то була вистава одного майстра; то була розповідь невимущена, щира, що адресувалась до улюбленої аудиторії. Євгенія Іванівна володіла рідким даром доступно та локанічно пояснювати навіть найскладніші питання, як вчитель-майстер – простий ззовні, але багатий внутрішньо.

Кажуть, порядна людина – це назавжди. Так, безумовно – це про Євгенію Іванівну. Євгенія Іванівна була не лише висококваліфікованим фахівцем у своїй галузі, а й уважним наставником, яка завжди знаходила час, щоб вислухати, вникнути, допомогти розібратися в складних питаннях та, щоб надихнути на нові ідеї. У мене в житті траплялось чимало негараздів, але прийти і поділитися ними я могла лише з Євгенією Іванівною. Вона просто підбадьорювала: радила роботи свою справу і досягати наміченого. Її слова для мене завжди були справжньою підтримкою, вона надихала в мене віру в себе, свої сили, в те, що я можу стати не тільки хорошим педагогом, але й науковцем. Щиро вдячна за її знання та мудрість, які вона мені передавала.

Завдяки вмінню створювати атмосферу відкритості та творчого пошуку, кожен день життя Євгенії Іванівни був живим діалогом з нами, днем з передачею знань, які надихали нас на подальші справи.

На жаль, нема нічого вічного на землі...

Знов весна...

Нові спомини...

спомин про Євгенію Іванівну Коваленко – вчену-педагога, чуйну доброзичливу жінку, легенду Ніжинської вищої школи

Останіна Ніна, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

* * * * *

Учителіві, наставнику, вченому та жінці, життя якої до останнього кроку було присвячене людям

Найяскравіші спогади у житті кожної людини завжди пов'язані з дорогими Вчителями. З кожним роком усе більше усвідомлюю, яким щасливим був той шлях, на якому мені зустрілася справжня Майстриня своєї справи – Євгенія Іванівна Коваленко. Саме вона – Людина неймовірної сили духу та глибокої внутрішньої гідності – відкрила для мене захопливий світ наукової діяльності та стала надійною опорою на довгі роки.

Євгенія Іванівна була для мене не просто колегою, а наставником і людиною, яка підтримувала, радила й ділилася своєю мудрістю. Вона, тонко відчувуючи мої потреби як молодого науковця, відкрила переді мною світ знань і можливостей, прищепила прагнення до саморозвитку. Її енергія, доброта і відданість своїй справі були для мене взірцем для створення власної траєкторії становлення як фахівця, науковця.

Євгенія Іванівна від Бога була наділена даром приводити інших до знань, роздмухуючи у наших душах жаринку інтересу до всього нового, запалюючи в наших серцях полум'я віри в себе. Її здатність комплексно бачити проблему, критично оцінювати ситуацію та знаходити правильні шляхи її вирішення завжди викликала в мене захоплення. Євгенія Іванівна надавала слухні поради не лише для наукових, а й для життєвих ситуацій. Її підхід до наставництва вражає: вона мудро спрямовує, радить і пропонує, але ніколи не нав'язує свої думки, залишаючи простір для самостійного творчого пошуку. Я з глибокою вдячністю та гордістю

можу сьогодні сказати, що моє наукове і професійне життя огорнуте багаторічною материнською любов'ю Євгенії Іванівни.

І хоча Євгенія Іванівна відійшла у вічність, але вона назавжди буде жити у країні спогадів, її настанови надовго залишаться в моєму серці.

Новгородська Юлія Григорівна, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

* * * * *

Справжній професіонал і людина з великої літери – такою вона була і залишиться назавжди

Плин часу невблаганний. Рік змінює рік, залишаючи в пам'яті найяскравіші моменти життя. Вони переплітаються у строкатий візерунок спогадів, сповнений зустрічей, подій і досягнень. Проте серед безлічі знайомств є особливі люди – ті, хто залишає слід не лише у професійному зростанні, а й у серці.

З великою повагою і вдячністю згадую людину, яка стала для мене не просто наставником, а справжнім прикладом відданості своїй справі, мудрості та глибокої людяності – Євгенію Іванівну Коваленко. Це була особистість, яка поєднувала в собі високий професіоналізм і щире, тепле серце. Її мудрі поради, інтелігентність і внутрішня сила надихали не тільки мене, а й багатьох, хто мав честь працювати поруч.

Вона була не просто знавцем своєї справи – вона жила нею, щоденно втілюючи у життя ідеї, що змінювали освіту, науку, суспільство. В її очах завжди світилася віра в учнів, у молодих фахівців, у колег. Це була людина, яка не шукала визнання, але отримувала його завдяки своїй наполегливій праці, відданості професії та безмежній доброті.

Щиро вдячна Євгенії Іванівні за те, що вона була моїм науковим керівником, підтримувала на шляху написання кандидатської дисертації та відкрила для мене двері у світ науки. Її мудрість, професіоналізм і віра в мене стали потужним стимулом для мого зростання. Євгенія Іванівна була поруч у найважливіші моменти становлення моєї професійної діяльності, допомагала знайти власний шлях, долати труднощі та невпинно рухатися вперед. Її настанови, поради та приклад назавжди залишаться для мене безцінними.

Світла пам'ять і безмежна вдячність!

*Самойленко Олена Володимирівна, кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*

* * * * *

Спогади про педагога і особистість

Восени 1989 року, по закінченні аспірантури при УНДІП (Український науково-дослідний інститут педагогіки), мене прийняли в штат кафедри педагогіки Ніжинського державного інституту ім. М.В. Гоголя.

- Що б Ви хотіли викладати? – З таким питанням звернулась до мене Євгенія Іванівна, коли я прийшла на кафедру. В цьому запитанні я відчула перш за все повагу до мене як до людини, відчула щире підтримку та довіру. Це надзвичайно було для мене важливо, це надихало і сповнювало внутрішньою силою. Хотілося хапатися за усе – і педагогіку, і історію педагогіки, і методичку виховної роботи та інше. Євгенія Іванівна, розуміючи мій запал, дуже делікатно запропонувала на початку зупинитись на чомусь одному, тим паче, що я готувалась до захисту дисертації.

Саме такою людиною – справжнім педагогом, мудрою, уважною, інтелігентною, толерантною та високо професійною була Євгенія Іванівна Коваленко. Талановитий керівник, вона за короткий час зуміла налагодити активну роботу кафедри, зокрема участь викладачів у наукових конференціях різних рівнів, підготовку науково-методичних збірників та інших публікацій, роботу методичних предметних груп, організацію виїзних засідань кафедри педагогіки тощо.

Професійна інтуїція та далекоглядність Євгенії Іванівни дозволили поповнити перелік традиційних дисциплін кафедри педагогіки, а згодом й відкрити нові спеціальності. Так, у 1993 році після проведення на базі Ніжинського вишу Всеукраїнської науково-практичної конференції “Соціалізація особистості як проблема національної школи”, виникла ідея започаткувати спецкурс “Соціальна педагогіка”, який згодом, починаючи з 1993/94 навчального року викладався на випускних курсах усіх факультетів. А вже за декілька років, у 1999/2000 навчальному році було відкрито й нову спеціальність з аналогічною назвою на базі

історичного факультету. Починаючи з 2002/3 навчального року підготовка соціальних педагогів продовжилась у лоні новоствореного соціально-гуманітарного факультету (таку назву мав факультет до 2004 року). Цього ж року було відкрито й відповідну кафедру соціальної педагогіки, яку я мала честь очолити. Зауважу, що приклад Євгенії Іванівни як керівника, педагога, особистості надихав і допомагав мені зростати у новій професійній ролі, набувати досвід.

Кафедра соціальної педагогіки, як дочірня кафедри педагогіки, стала не єдиною. Євгенія Іванівна Коваленко також стояла у витоків спеціальності “дошкільне виховання ” (нині “дошкільна освіта”): брала участь у підготовці необхідних документів для ліцензійної справи, підтримувала на етапі акредитації спеціальності, допомагала в налагоджуванні роботи на дошкільному відділенні. Та й кафедра педагогіки під керівництвом Євгенії Іванівни також зазнавала подальших змін. В подальшому відгалузилась ще одна кафедра – педагогічної майстерності, а потім були започатковані й нові спеціальності - “початкова освіта”, “освітній менеджмент”, організовані курси підвищення кваліфікації для вчителів початкових класів тощо.

Педагогічний талант, особистий доробок Євгенії Іванівни - має понад 200 публікацій наукового та навчально-методичного характеру, підготувала 20 кандидатів наук, сприяла подальшому розвитку кафедри педагогіки та появі нових кафедр, була членом редколегії та відповідальним редактором журналу “Наукові записки. Психолого-педагогічні науки” Ніжинського державного університет тощо – викликає захоплення та глибоку повагу.

Вродлива жінка, розумна, ерудована, високопрофесійна, чудовий лектор, з почуттям гумору, і при тому завжди уважна, привітна, щира, готова прийти на допомогу, підтримати, надихнути на успіх – саме такою була і запам’яталась професор Євгенія Іванівна Коваленко, справжня зірка Ніжинської вищої школи.

Суховєєва Наталія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцентка

Слово про колегу

У мої спогади професор Євгенія Іванівна Коваленко приходить у трьох іпостасях: Учитель, Жінка, Вчений... Мені видається, що всі ці складові органічно поєдналися у її характері і створили образ сучасного ПЕДАГОГА-НАУКОВЦЯ європейського рівня. Отож, побіжно про кожну з рис...

Учительська професія для Євгенії Іванівни була чимось більшим за професійний фах. Це було покликання, вимріяне з дитинства, осмислене і проведене життєвими пріоритетами та дорогами, закріплене ґрунтовною освітою, апробоване багаторічною практикою та передане у спадок вихованцям власної педагогічної школи. В основу цього покликання була закладена головна підвалина – любов до людини. Вона любила людей, а особливо дітей..., випромінювала до них повагу та материнське піклування. Закладені з дитинства основи родинно-народної педагогіки дозволяли їй легко і швидко знаходити короткий шлях до серця своїх учнів. А ті відповідали їй взаємною любов'ю шануючи в ній наставника, просвітника, Учителя.

У моїй пам'яті та уяві Євгенія Іванівна постає перш за все як чарівна ЖІНКА. Природня краса, вишуканість, толерантність у спілкуванні, гречність, доброзичливість, повага до співрозмовника, шляхетність, охайність, бездоганний смак – ось далеко не повний перелік її чеснот, які характеризували її як людину. За більше як тридцять років спілкування з нею, я завжди намагався внутрішньо мобілізуватися, дорівнятися до рівня запропонованої нею бесіди, зовнішньо дорівнятися до смаків і уподобань жінки, яка викликала у мене щире захоплення. Я поважав у ній жінку. А вона відповідала мені щирою посмішкою... Така жінка в побуті вимагала і відповідного чоловіка. І її Володя дорівнювався до її вимог... Статний, красивий, веселий, з тонким почуттям гумору, володів кількома іноземними мовами, мав чудовий голос, грав на гітарі... Їхнє кохання розквітло на третьому курсі Запорізького педагогічного інституту. По завершенню навчання на них чекало закордонне відрядження до Єгипту (1966-1970), куди Володимира Коваленка направили на роботу перекладачем. З їхньої любові народилося дві донечки - Світланка та Наталочка. Ось така щаслива українська родина у якій було багато світла, поваги, радощів та любові. Про те якою була Євгенія Іванівна МАМОЮ тема окремої розмови...

І зрештою про професора Євгенію Коваленко як колегу-науковця. На її глибоке переконання кожен викладач вищої школи повинен мати практичний досвід роботи у школі загальноосвітній. І я погоджуюсь з нею. Адже коли ти практично прослідкував шлях становлення свого учня, його успіхи та невдачі, його здобутки та недоліки, лише тоді ти зможеш побачити перспективи у його вихованні, освітній діяльності, його моральні-етичні пріоритети як людини. Виховати професійного педагога справа не легка... Адже із сотні дитячих та юнацьких сердець треба виокремити те єдине, яке здатне відчувати людські болі і радощі, прагнення і мрії, стати стартовим майданчиком для сотень майбутніх поколінь. А це не просто. Це потребує клопіткої роботи, міцних знань та практичних навичок. Євгенія Іванівна мала ці знання і навички. Цьому передувала ґрунтовна освітня робота. Вона пройшла усі рівні підготовки педагога. Загальноосвітня школа з Похвальним листом, педагогічне училище, диплом з відзнакою, педагогічний інститут, диплом з відзнакою, аспірантура і достроковий захист кандидатської дисертації, сотні наукових публікацій у фахових наукових журналах та збірниках, десятирічне керівництво педагогічним факультетом, тридцятилітнє керування науковою кафедрою у виші. Ось шлях її професійного становлення. А головне її учні... Справжній педагог повинен полишати себе в учнях! 19 кандидатів педагогічних наук підготувала професор Євгенія Іванівна Коваленко. Ціла власна педагогічна школа! І це не рахуючи ще кілька десятків тих, у кого на захисті вона виступала офіційним опонентом. Десятки наукових досліджень. Це вона зі своїми учнями дослідила і узагальнила педагогічний доробок Софії Русової, Олександра Музиченка, Тимофія Лубинця та інших українських педагогів чиї імена тривалий час замовчувалися або були під заборобою. Вона автор 168 наукових статей до Енциклопедії освіти України. Поза сумнівом, пройдено великий творчий і науковий шлях..., шлях, який озветься вдячністю в серцях її учнів, в серцях прийдешніх поколінь.

Забарний Олександр, кандидат педагогічних наук, доцент, декан філологічного факультету (2004-2018рр.), заслужений працівник Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

* * * * *

У кожного свій досвід і своя дорога. Але у кожного й своя історія, історія творчого і наукового життя. Минуло рівно 25 років з того дня, як мені пощастило познайомитись з Людиною. Людиною-жінкою-вченим, старшою наставницею, яка часто ставала старшою подругою. Подругою уважною, ввічливою і мудрою. І, навіть, зараз, коли пишуться рядки, з далечини пам'яті виринає образ квітучої розлогої (березневої) Сакури, яка тепер квітує пишними відтінком багряно-вишневих меланжів з рожевими прожилками (Євгенія Іванівна). Раніше вона приходила у білих тонах з кремовим відтінком.

... навіялось... знову навіялось... пелюстки, бархатне повітря, м'якість і теплота свіжої хвилі, живильної, даючої життя, даючої поштовх до життя... навіть тепер, у 26 річницю нашого знайомства...

Шанована багатьма учнями наукової школи, молоддю і літніми людьми, моя улюблена Гілка Сакури (Є.І.), обвита звисаючими фіолетовими китицями гліциній і білими китицями акацій, лишила дуже вагомий, але м'який слід у моїй долі і житті.

Вже багато років, на полицках моєї «*EX LIBRIS*»-бібліотеки живе важливий «третомник», який надихає і постійно живить наукову творчість пересічної учениці нашої наукової «Мами» (Є.І.). Це щось на зразок «Хазарського словника» Милорада Павича, який складався з трьох кольорових книг (Жовта, Зелена, Червона). Щось, що нагадує духовне «П'ятикнижжя» і надихає, підтримує й, навіть, оберігає.

Це три (п'ять книг – три «зібрання») [1], [2], [3] Книги, які часто ставали в нагоді, просто надихали як література для читання, і, у божевільні 2022-2023 роки, були криницею життя, які як «рятувальне коло» для науковця у бурхливій воді (війні) втримали на плаву і стали натхненням на великі і малі публікації для наукових заходів (конференцій).

Шановні колеги, це справжні три кольори Долі – Світло-блакитної Бірюзи (Словник -1), глибини морів і океанів (2-Вибрані педагогічні твори С.Русової) і фіолетового помаранчу (3-Хрестоматія). Ці книги стали і моїм життям, як особистої історії (1), історії Держави (2), світової думки (3).

Дякую, Вам за цей Дарунок-оберіг, дорога (Євг.Ів-о!). Вірю, що ці «Обереги» допоможуть пережити складне теперішнє і перемогти. Я народилась лише на три

дні раніше Вас (але в інший рік), і я щиро вірю, що весна і життя усе переможуть! І вам, дорогі колеги, благословінь на переможне і творче, плідне майбутнє!

З великою повагою (і Лю.) Олена Барило (Алатиренко Мирослава).

Джерела:

1. Педагогічний словник (*словникові статті*). АПН України, Ін.-т педагогіки; За ред. Ярмаченка М. Д. – Київ. Педагогічна думка, 2001. 516 с.

2. Русова С.Ф. *Вибрані педагогічні твори*: у 4 кн. Кн.3. / За заг.ред. Є.І.Коваленко; Упорядн., прим. Є.І.Коваленко, О.М.Таран. Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2008. 240 с.

3. Педагогічний словник (*словникові статті*). АПН України, Ін.-т педагогіки; За ред. Ярмаченка М. Д. – Київ. Педагогічна думка, 2001. 516 с.

Наукове видання

**КОВАЛЕНКО ЄВГЕНІЯ ІВАНІВНА:
ПЕДАГОГІНЯ, НАУКОВЕЦЬ**

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Технічний редактор – І. П. Борис
Верстка, макетування – В. М. Косяк

Підписано до друку 10.03.25
Гарнітура Times New Roman
Замовлення №

Формат 60x84/16
Обл.-вид. арк. 3,67
Ум. друк. арк. 4,88

Папір офсетний
Тираж ел. вид.

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.
м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3/4
(04631)7-19-72
E-mail: vidavn@ndu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.